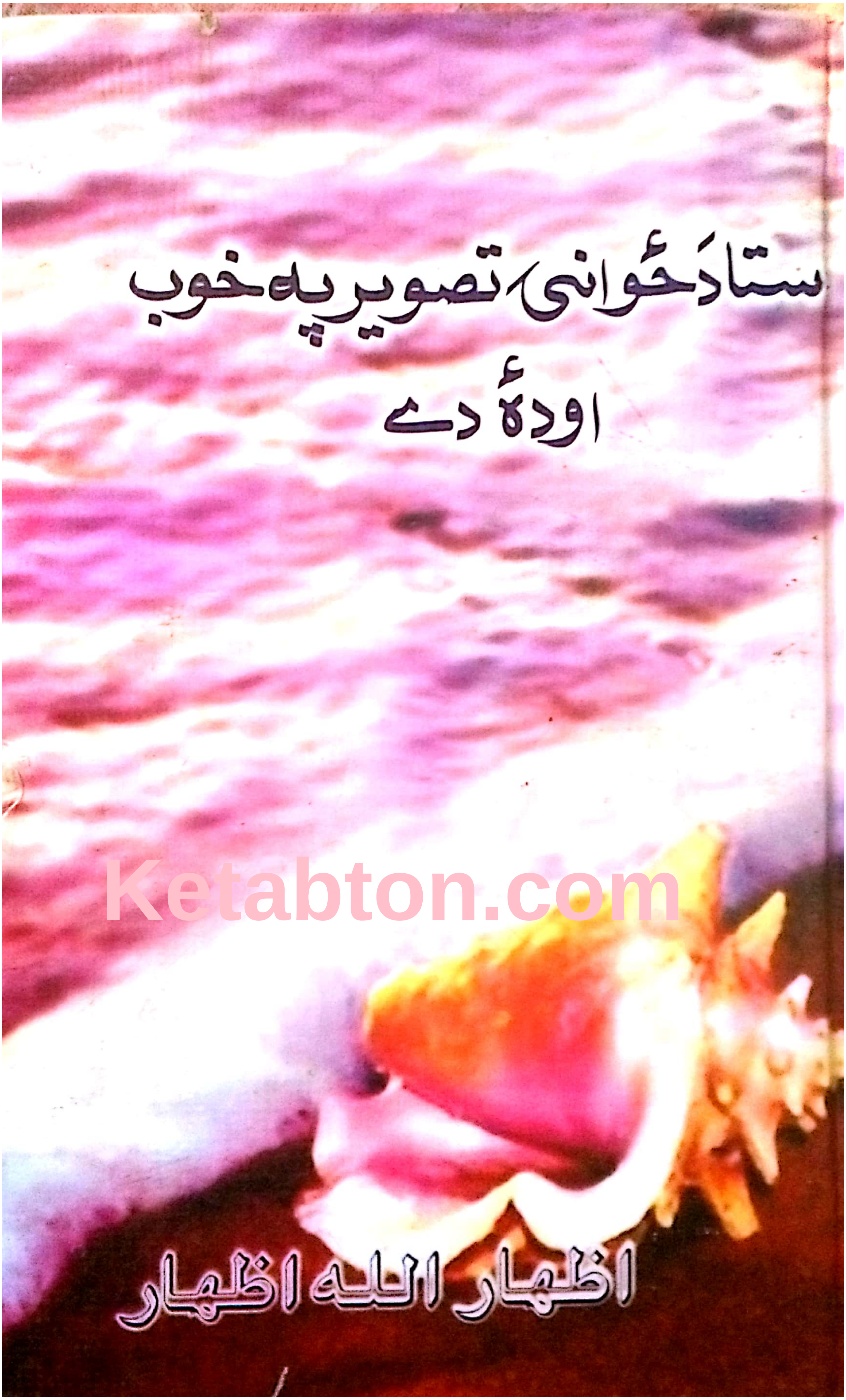

Ketabton.com

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

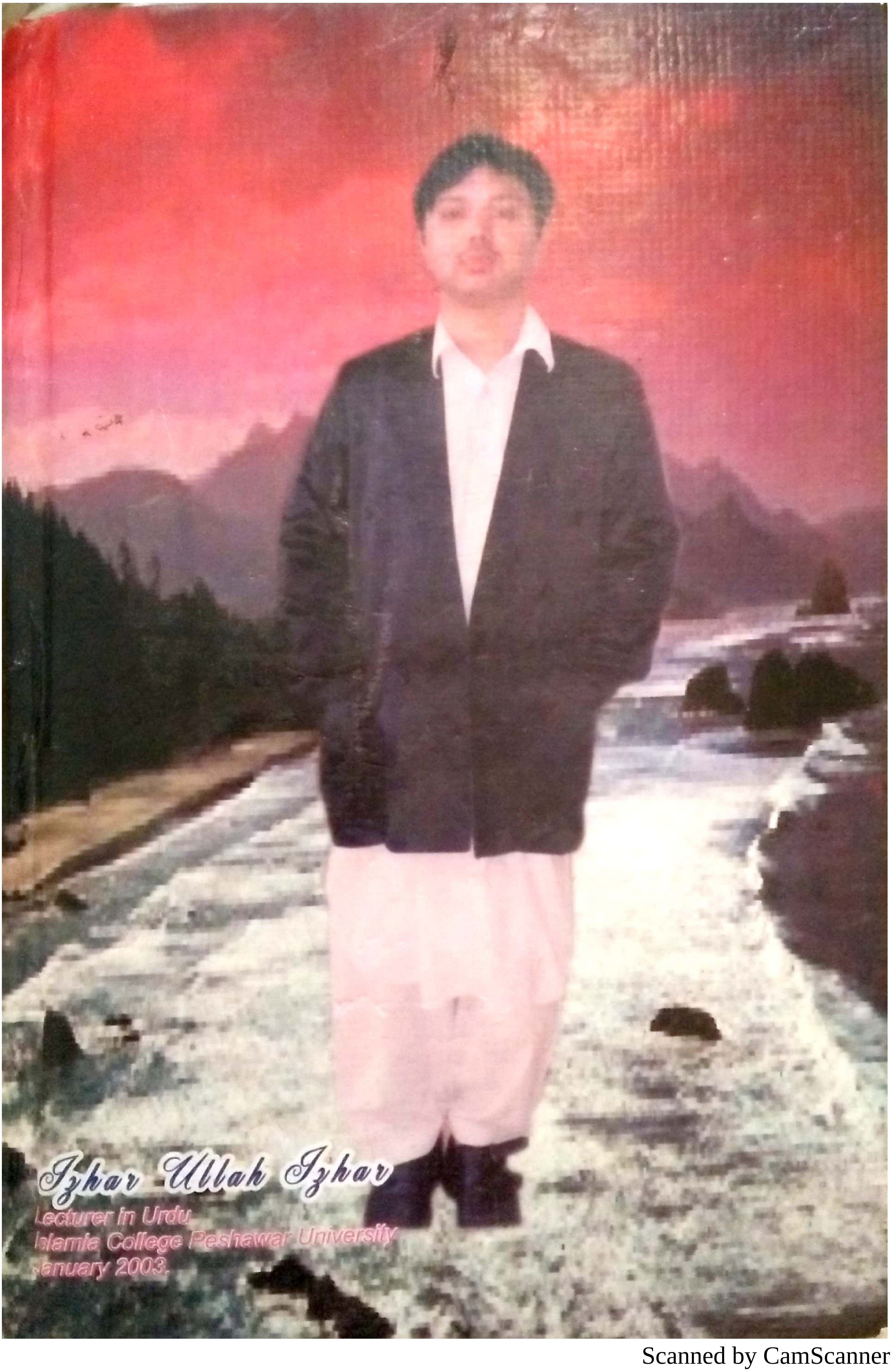

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

1521

ستاد ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے

اظهار الله اظهار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخپله مینه باندې حق دے زما

کتاب * ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے

مصنّف * اظهار الله اظهار

ترتیب * محمد ایاز غزل، شکیل احمد نایاب

اهتمام * پروفیسر شوکت الله حسن، محمد داؤد کمال محسن

پروف ریډنګ * نوشاد حکیم، پروفیسر سید ایوب شاه

رومبے اشاعت * جنوري ۲۰۰۳ء

پریس * انصاري پرنټنګ پریس محله جنګي پېښور

کتابت * ارشاد خان "پښتو اکېډیمي پېښور

قیمت * دوه سل روپۍ (۲۰۰)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتساب

دَخپل عظیم پلار پروفیسر انعام الله جانٔ قیس
او دَ خپلې درنې مور په نوم ونو چې
ساه ساه ئې راته دَجنتونو نکهتونه
راسپړي . او نظر نظر ئې راته په لارو
کښې دَ رفعتونو اسمانونه او دَ اسمانونو
رفعتونه غوړوي

اظهارالله اظهار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هایکو

هیئتي رنګونه، موضوعات او پښتنه هایکو

لا ترله هایکو خپلو ښائسته خویونو او سپیڅلو رویّو پښتنه کړه. دې زړهٔ راښکونکې ادبي صنف دومره لږ وخت کښې دَ پښتون قام دَ اجتماعي لاشعور مرکز ته ځان ور اورسولو چې دَ شعري اصنافو دَ ارتقاء په تاریخ کښې ئې خیال کول هم یو خوب او خیال ګڼلې کېږي. دَ کومو صفتونو په بنیاد چې یوه معاشره دَ خپل وجود جواز راپیدا کوي. هغه او س کم او زیات دَ پښتنې هایکو په خټه کښې اغږلې شوې ښکاري. دغه وجه ده. چې هایکو په یوه مرحله کښې هم دَ پښتون قام نه ځان په فاصله نهٔ دے ساتلے. ښهٔ په نړه دَ دوې په غم ښادۍ او مړې ژوندې کښې شریکه شوې ده. او دَ پښتنو دَ ژوند ژواک نه ئې نهٔ یو اځې ځان ښېن ساتلے دے. بلکه قدم په قدم ئې دَ پښتنې سیمې دَ ژوندې روایتونو دَ رنو قدرونو، سماجي غوښتنو، تهذیبي رویو، اوسې ژوند او ثقافتي هلوځلو نه دَ خپل زړهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

درز اکاني جوړې کړې دي . او اوس دَ هایکو په ساده ساده کیڅې دَ پښتنې خاورې ویږې نغمه نغمه را پورته کیږي او تپه تپه خورېږي.

لنډه دا چې پښتنې معاشره کښې دَ زړونو نه را واخله تر دې ساعته پورې څومره بدلون راغلی دے هایکو ترې په مکیږ مکیږ خپله غیږه او په هنر هنر خپلې مرمریني لیچې راچاپېره کړې دي . او په خپله زورینه لوپټه یې ورله شمله هسکه ساتلې ده . ځکه خو دَ ځنو بناغلیو له اړخه نه دَ پښتنې هایکو غندنه بېځې داسې ښکارې لکه سړے چې خپلو پښو له تبر را اوبخوي .

دَ هایکو په موضوعاتو ارتقاء دَ خبرو کولو نه وړاندې دا لازمي ضرورت محسوسېږي چې دَ هایکو په هیئت بدلون او پرمختګ دې هم رڼا اوغورځولے شي . هایکو چې دَ جاپان دَ اوږد نظم " هایکائي " نه ځان را بېل کړو نوکیڅو شکلو نو کښې یې ځان څرګند کړو . او په خارجې سطحه یې خپل ګڼ شمېره تجرباتې تصویرونه رابښکل . ولې دَ ځینو تصویرونو تجربې او دَ ځینو تجربو تصویرونه پکښې لکه دَ کاڼي دَ بُت په ځائے ولاړ پاتې شو . او دَ ارتقاء هیڅ تحرک او تموج پکښې را پیدا نه شو . چې حیثیت یې اوس دَ تاریخي حوالو نه سیوا هیڅ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم نهٔ دے پاتې شوے. ولې ځنې ارخونه ئې نهٔ فقط ارتقاء سره مخ شو بلکه دَ خپل پرمختګ سفر دَ دنیا کټ کټ ته ور اورسول. خو چونکه دغه صورتونه هم دَ دنیا نورو ژبو او ادبیاتو سل په سله خپل نهٔ کړل او دَ خپل مزاج او استعداد تر مخه ئې پکښې ضروري بدلون او خپل ځان سره مناسب سمون راوستلو ځکه نو په هیئتي سطحه ئې نور هم ګڼ اشکال او تماثیل مخې ته راوړل چې دَ وخت بدلېدونکیو ساعتونو کښې ځینو خپل ځانونه ژوندي اوساتل او ځینو لکه دَ سمندر دَ موجونو دَ سفر په لاره کښې خپل وجود او بایللو.

دَ هایکو دَ هیئتي تاریخ احاطه کول یقیناً یو ډېر وخت غوښتونکے عمل دے. ځکه نو دلته دَ عالمي ادبیاتو نه او خاصکر دَ مشرقي ادب نه دَ هایکو یو څو نمائنده هیئتي نمونې وړاندې کولے شي.

دَ هایکو دَ درې مصرعه ایز تعین نه وړاندې په عالمي ادب کښې دَ یو مصرعي هایکوګانې، دغه رنګ دَ دوو مصرعو هایکوګانو هم سرونه راپورته کړل. او تر دې ساعته پکښې طبع ازمايي کېږي. خو داسې صورتونه دَ هایکو بنیادي هیولے سره زیات سمون نهٔ خوري. لهذا دَ بقاء په حلقه ئې ځهٔ واښیل هم ډېره ګرانه ده.

Scanned by CamScanner

البته د نمونې په ډول ترې نه مثالونه وړاندې کېږي.

" د یوې مصرعې هایکوګانې "

ترجمه ۱: یو لوګی دی چې په پارکنګ دا کوزېږي کوره
(ایلیکسس روتیله)

ترجمه ۲: باران په هره کړکۍ
(کوردن ډین سوویل)

〃 ۳: د کړه مار د سر اسمان دے زما
(محمد ایاز غزل)

〃 ۴: د تعبیرونو لار کښې ورک شمه زهٔ
(شکیل احمد نایاب)

〃 ۵: خو پلوشې زما د سترګو نظر هم یوړلو
(اظهار الله اظهار)

په دې ټولو مثالونو کښې د هایکو داخلي مزاج پټ پټو نښې کوي. تصویرونه پکښې جوړېږي. د فطرت حادثې او د تخیل رنګونه پکښې ترغاړه اوځي. ولې د شعور په سمندر کښې هغسې غورځنګ نهٔ راولي. دغه سبب دے چې دلته تصویرونه یواځې تصویرونه او عکسونه دي. حرکت هم پکښې محسوسېږي. خو د فکر وړاندې منزل او د نتیجې کوټلې مرحلې ته ذهن ډېر په ګرانه ورسوي. او په خپله داسې وائي چې زموږ د فنی تکمیل زاویې په نامعلومه لاره کښې

ورکې شوې دي. موږ نېمګړې نیمه خوا یُو.

"دوه مصرعه ایزې هایکوګانې"

ترجمه: د جنورۍ درمې تاریخ دے
د ږمې کوټې لا تر اوسه یخې دینه
(باب بولډ مین)

ع۲: ستا لوڅه که مې رانه وړه
زه به خپل ځان په اباسین لاهو کومه
(اظهار الله اظهار)

ع۳: ما باندې ستا سترګې بلا ګرانې دي!
ګنې نو اور به په ټول کلي پورې کړو ما
(اظهار الله اظهار)

کېدے شي دلته څوک اعتراض کوونکي دا هم ووائي چې ورمبنۍ دوه هایکوګانې خو د "یاقربان" د التزام نه یو خوا ته بېخي د پښتو ټپې دي. او که چرته هایکو داسې وي نو بیا ټپه څه بلا ده خو ولې هایکو په خپل ځان کښې د پښتو د ټپې خوازه هم لري. ځکه نو د ابلاغ د اسانتیا په خاطر او د تفهیم او وضاحت دپاره د "باب بولډ مین" دوه مصرعه ایزه هایکو د ټپې په هیئت کښې ترجمه کړے شوه. دوېم مثال د ورمبي په تتبع او مسته کښې راوړلے شو البته

دریمه حواله د هایکو او د ټپې د صنفي تفریق په خیال راوړے شوه. چې کنې چرته د دواړو صنفونو هیئتي امتیاز یو بل کښې ګډ وډ او ورک نشي. او دا هم چې ځنې نادان معترضین په مثال د اصل ګمان کښې بیا چرته د خپل سر وېښته را اونه شوکوي. او نوي ماتمونه راجوړ نه کړي.

بهرکیف دوه[2] مصرعه ایزه هایکو د یوې مصرعه ایزه هایکو په مقابله کښې زیات فعالیت په دې لړې چې تصویر د تصور په لاره روانه وي ولې پښتو ادب سره سره په عالمي ادب کښې د درې[3] مصرعه ایزه هایکو د تخلیق رجحان منګولې لګوي ګیا دے ځکه نو ورو ورو دوه مصرعه ایزو هایکو هم خپل نقشونه پیکه او تت کړي دي. او د سفر نه ئې د ستومانۍ ګرد ونه راتاؤ شوي دي.

درې مصرعه ایزې هایکوګانې د هیئتي تنوع او ساختیاتي اختلاف باوجود خپل حقیقي روح ته زیاتې ورنزدې دي ځکه ئې خو د تجرباتي پېښو باوجود ښکاره مقبولیت هم موندلے دے. هایکو چې د هیئت او ساخت کوم پېژندلي شکلونه ځان سره رااوړي دي. دلته ترې نه یو څو د مثال په طور وړاندې کولے شي. د درې مصرعه ایزې هایکو یو قدیم جاپاني شکل

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوولس سېلابين شکل دے. په دې کښې اوولس چپې
دَ ۵ - ۷ - ۵ په ترتيب سره راځي او خپله تخليقي او
هنري اکائي جوړه وي.
په اردو ژبه کښې دَ ضرورې ذخافاتو نه يو
طرف ته دا هايکو دَ "بحر متدارک" دې ارکانو
سره سمه راځي.

فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فع

يا دَ موسيقۍ د دې ارکانو په مرسته سرته رسي.

سا رے گاما پا
سا رے گاما پا دا نې
سا رے گاما پا

مثالونه ع۱:-

خوب مې ليدهٔ څهٔ
نهٔ راته يادېږي اوس
شوے ئې تعبير ته
(قاسم محمود)

ع۲:- بس شو زما وار
مينه وينې وينې شوه
ورکه مې کړه لار
(نادم خټک)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۶ ـ پـه تـال چـې ځانګي
ځـنـې زړهٔ ســترې پـېغـلې
اور تـه ور دانـګي

(اظهار الله اظهار)

۳۷ ـ يـو خـوب او خيال دے
کارغـهٔ زده کـړے کـلـه
دَ زرڅي چال دے

(اظهار الله اظهار)

دا انـداز دَ پښتو ژبې بنيادي آهنګونو او صوتياتي نظام سره سمون نهٔ خوري. لهذا په پښتو ژبه کښې ئې لا تر اوسه دَ تخليق باوجود هيڅ مقام نهٔ دے تر لاسه کړے. بله دا چې په دريو مصرعو کښې اردو مرو اوولس چپې ځايول يا اولس چپې په دريو لنډو او بډدو ټاکلے شوو مصرعو کښې بنديوانې کول يو طرفته يقيناً يوه هنروري ده ولې هم دغه هنروري دَ تخليق په فطرت ناروا اثر هم غورځوي. او يو ميکانيکي او مصنوعي فضا راجوړه وي. کم از کم دَ پښتو ژبې ترحده خو دې صورت تصنع کښې هيڅ شک نشته اوس که څوک په دې ترتيب کښې دَ تخليق صحت په ځائے ساتلے شي. نو بيا خو پکښې هيڅ عيب نشته خو داسې ښکاري چې دا ورېه به شري نهٔ شي.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته د درې مصرعه ایزه هایکوګانو یو څو نور شکلونه هم ووینئ ـ

ع۱:
اوښانده
که خوښه دې وي (۳-۵-۳)
اوژاړه
(شکیل احمد نایاب)

ع۲:-
اومنه
زما خبره (۳-۵-۳)
دوب به شې
(محمد ایاز غزل)

ع۳:
ستا نه به زار شمه خو
که دغه حال وي ګله (۷-۷-۷)
ستا نه به زار نه شمه
(محمد ایاز غزل)

ع۴:
زما د کوربند یان څو دومره هم خاموشه نه وو
اوس خو زما ماغه معصوم بچې هم حال دادے چې
زړه ئې په زوره ټخنوومه خو خندا نه ورځي
(اقبال حیدر) (۱۶ - ۱۶ - ۱۶)

ع۵:
ستوري رانغاړم پلوشې کبې د ژوند
ستا بنائسته نوم د رنګینو لوکو په وزرو ونولیکم
چې د ورمښې قلم رااخلمه زه
(اقبال حیدر) (۱۱ - ۱۹ - ۱۱)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶ ۱ د سحر خاموشي

خو د بناخونو منځ کښې شور کوي نن
یوه یو اځې پاتې ده (۷-۱۲-۷)
(جې. ډبلیو پیکټ)

۷ ۱ سینې د پېغلو د لاسونو سره هم پورته شوې
دا سې ښکاریږي کښې (۱۶-۷-۱۶)
یوه پرده باندې ګلونه راتوکیږي رزي
(روډ ویلموټ)

۸ د لوکونه به ډولۍ جوړه کړم
زه به رنګونه د سپرلو تول په جرګه درولم
تا به بوځم لېونۍ (۱۱-۱۶-۷)
(اظهار الله اظهار)

۹ ځې رانه مه اړوه
تکه د سپینګي شان د اورنه الوتلی یم
تا لاله راغلی یم (۷-۱۶-۷)
(اظهار الله اظهار)

۱۰ ۱ اوګوره
زه د خپلو سیورو په او زړو باندې سورلي کوم
تا سره سیالي کوم (۳-۱۶-۷)
(محمد ایاز غزل)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱ : دپوهریانو دژوندون قصه به تاته کوم
زما جانانه (۱۶ - ۵ - ۲)

کیسه

(تشکیل احمد نایاب)

دغه رنګ دموضوعاتو یا عنواناتو دلاندې پیکلې شوې هایکوګانې او دمسلسل هایکوګانو مثالونه هم له نظره راتېرېږي چې د تجسس فقدان پکښې محسوسېږي. داسې هایکوګانې قدم په قدم خپله موضوع وړاندې بوځي او دګڼو تصویرونو رنګونه پکښې د یو مرکزي تصویر څهره رابښکاره کوي خوچونکه داسې هایکوګانې د هایکو جامعیت، اختصار او علامتې پېږاینې ته زیان ور رسوي. ځکه ترې عام طور سره تخلیق کوونکي ډډه کوي. او یو بدعت یې ګڼي.

دغه رنګ د نثري نظم په رنګ ځنې تخلیق کوونکیو نثري هایکوګانې هم لیکلې دي. چې په دریو کرښو کښې خپله افسانه سرته رسوي ولې داسې هایکوګانې له آهنګ او غنایت نه معرّا وي ځکه دپښتنو د ذوق تنده پرې نه ماتېږي داسې برېښي چې د نثري نظم په رنګ به پښتانه د نثري هایکو معماتي صورت خپلولوته تیار نشي ولې د موضوع ترڅه د نثري هایکوګانو یوڅو عکسونه ځکه وړاندې کولې شي چې د هایکو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیـــتي سفر اندازه ترې هم اوشي. او د تاریخي ریکارډ
سمون هم سم شي .

"مثـالــونـه"

۱ ع، زهٔ د خپل کور په چت ملاست یم
توره شپه ده د اسمان ستوري شمارم
خوداسې بنکارې چې ترې ستا غمونه ډېر زیات دي
(شکیل احمد نایاب)

۲ ع، د کړه مار د پاسه یوسف خان څوک دے
تاته پته ده چې هغه هم غزل دے
مینه د قالبونو پروا داره نهٔ وي
(محمد ایاز غزل)

۳ ع، ستوري زما د خپو بناپونه دي
دا تول به زهٔ په یو هنر را یو ځائے کړم
او ستا د زنې خال به ترې نه جوړ کړم
(اظهار الله اظهار)

په دې موقع دا صراحت هم ضروري ګڼلے کېږي چې
په عالمي ادب کښې همدغه رنګ په مشقي ژبو کښې د
هایکو د مخلوط بحرونو تخلیق هم مخې ته راغلے دے
خو پکښې د اهنګونو سمون سم نهٔ دے ځکه
ئې یواځې په یادولو اکتفا کېږي. مثالونه ئې نهٔ شي
وړاندې کولے.

Scanned by CamScanner

دا دَ هایکو دَ هیئتي سفر یو څو پړاوونه وو. خو څهُ ته چې پښتنه هایکو ویلے کېږي. هغه ددې ټولو هیئتونو نه ځانته بیل کړهٔ وړهٔ او خوند رنګ لري پښتنه هایکو متوازي الاوزان هایکو ده چې هره مصرعه ئې بلې سره برابر او په ترنم او اهنګ کښې ترلے شوي وي. چونکه دې هایکو کښې مصرعې لنډې تنګې یا اوږدېږي لنډېږي نه ځکه ئې دَ پښتنو منصفانه ذوق خوښوي. دا ساختیاتي سلسله دَ پښتنو دَ موسیقي سره هم سل په سله سمه ده. او حافظه ئې هم په پوره تېزۍ قبلوي. خو دلته دا وضاحت هم ضروري دے چې پښتنه هایکو یواځې دَ درېو برابرو مصرعو تکرار هم نهُ دے. بلکه دَ یو خاص یوولس سلابین بحر دَ التزام نامه ده. چې دَ رزمیه بحرونو دې ارکانو سره لږ ډېر مماثلت لري. ارکان دي.

"فاعلاتن مفاعلن فعلن"

په هیئتي اعتبار پښتنه هایکو دَ خاص یوولس سلابین ردهم سره ځکه او ترلې شوه. چې پرې دَ پښتو هایکو لیکونکیو ځان ته اجتهاد او اجماع کړې ده. او په پښتو ژبه کښې چې تر دې ساعته څومره دَ هایکوګانو مجموعې مخې ته راغلې دي غالبه او درنه برخه ئې هم په دغه خاص اهنګونو کښې وجود موندلے

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے. او بیا پرې د پښتنو اولسي ذوق پوره پوره اعتماد هم کړے دے.

د پښتنې هایکو په دغه خاص هیئت کښې چې کومې مجموعې مخې ته راغلې دي. په کښې د ښاغلي اسماعیل ګوهر "مسکا" د اظهار الله اظهار "راته غوږ ونو کښې ښنګړې شرنګوي" "کاڼي د ګل په لاس کښې خوند نه کوي". او دا مجموعه "ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے" دغه رنګ د ښاغلي ډاکټر دیدار یوسفزي "نسکورې لیې" د پروفیسر نواز طائر "خوږ یو نه خپل کلي کښې" د پېغلې ناهید سحر "خپلو خوبونو له تعبیر لټوم" داسې د ښاغلي محمد ایاز غزل د هایکو مجموعه "د ښاپیستونو د صحرا ورېځې" او د شکیل احمد نایاب "پلوشې" هم په کوته کړې شوې چې کښې د تخلیق د مرحلو نه راتېرې شوې دي.

د هایکو په داسې هیئت د پښتون تمام درې طبقې متفق دي چې په کښې مشران، ځوانان او پېغلې شاملې دي. ځکه دغې اتفاق له د اجتهاد او اجماع نامه ورکول عین روا داري ده. او دغه خاص یو ولس سیلابېزې هایکوګانې پښتنې هایکوګانې ګڼل بېخي بې ځایه نه دي. په دې خاص تناظر کښې دا یو څو هایکوګانې اولولئ.

Scanned by CamScanner

ع۱، زړه مې تنهائي ښې لوخړه اوکړي

پوهېږم چې اوښکې توريالي دَ وطن

دَ خور دَ سر لوپټه هم خرڅوي

(شکیل احمد نایابؔ)

ع۲، يوې کوچرې ته هڅولو ويل

تا به يو ورځې سمندر لاهو کړې

مور دې په پښو کښې اوبه کړوي

(محمد ایاز غزلؔ)

ع۳، دَ داسې خلقو په ولقه کښې دے ژوند

چې په نصيب ئې دَ سپېلو زمکه ده

خو بيا هم ځي په اسمان لارې توکي

(ډاکټر دیدار یوسفزےؔ)

ع۴، چا راته وے چې دَ سپېلي ورځو کښې

هغه تر لرې ګرځې ساکو پسې

ځکه پټې کښې مې شرشم اوکړل

(اسماعیل ګوهر)

ع۵، دَ هسپتال هغه منحوسه کړه

مې نه هېرېږي چې تا ماته اووې

"خپل ځان مې بايلو ته مې اوکتلي"

(پروفیسر محمد نواز طاہرؔ)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۶: دا خنداګانې ئې فریب وي هسې
دَ وخت مېچنه کښې دَل کېږي مدام
دَ ادم زوي په ماته سپک مهٔ ګوره

(ناهید سحر)

ع۷: لونګې چې کېږي کښې ګنده پاتې شي
داشي په ژبه ئې صفا ستره کړي
زما دَ ښځې نه پښو پاکه ده

(ظفر خان ظفر)

ع۸: دَ محبت له عظمتونو نه زار
چې دَ زمانو ئې وړونه جوړ شي
میاندې په سینې سر ګړاګانې کوي

(اظهار الله اظهار)

ع۹: په شرق دې اولګې رسمونه دَ بنار
چې دَ کمرې ګړکۍ مې بېرته کړله
ما دَ هوسۍ کټ کښې مېلو اولیدهٔ

(اظهار الله اظهار)

بهر حال دغه خاص هیئت کښې دننه هم ځنې تجربې په نظر راځي. پورتني واړه مثالونه دَ معرّئ هایکوګانو په زمره کښې راځي. خو په دغه معلوم چوکاټ او هیئت کښې مقفّی هایکوګانې هم لیکلې شوې دي. چې په درې مصرعو کښې ئې ترتیب اوړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

را اوړي یا وړاندې ورستوي کېږي. د مثال په طور داسې یو ولس سیلابیزې مساوي الاوزان هایکوګانې شته چې وړمبنۍ دوه مصرعې ئې په قافیه کښې تړلې شوي دي. او آخري مصرعه ورسره په آهنګ کښې برابره وي خو معنۍ وي. دغه رنګ اولنۍ او آخرۍ مصرعه د قافیو په آهنګونو کښې داتړوله وي. ولې دویمه یا منځنۍ مصرعه د قافیې نه ازاده وي یا آخري دوه مصرعې د قافیو په لړه کښې سیللې شوې وي. او اولنۍ د دغې قدغن نه خلاصه وي. داسې مثالونه هم شته چې درې واړه مصرعې یکښې هم قافیه او هم ردیف وي. خو کومه بې ساختګي چې په معنۍ شکل کښې موندلې شي. عموماً ترې دا نور واړه صورتونه په څه نه څه حوالې سره عاري وي. بهر کیف دلته د وضاحت ترتیب سره سمې هایکوګانې رانقل کېږي.

"مثالونه"

ع ۱ ارمان په غېږ کښې د ارمان ورک شولو
مانه د لاس کړښو کښې ځان ورک شولو
د زړه د درزا په سې اوس لاړ چرته شم
(اظهار الله اظهار)

Scanned by CamScanner

ع۲: ما یکښې عکس دَ لیونتوب اولیدهٔ
په سوچ کښې ورکه شوه دَ ژوند اینهٔ
زهٔ چې بیدار شومه، ما خوب اولیدهٔ

(اظهار الله اظهار)

ع۳: دَ سترګو تور دې دَ غزل مطلع کړم
دا سې را ټول را تقسیم شومه زهٔ
لکه دَ کاڼې په مینځ نیم شومه زهٔ

(")

ع۴: دَ وخت رفتار لا اودرولے شې څوک
دا سې په وړاندې زمانه لاړه شې
چې اینه دانه وانه لاړه شې

(")

ع۵: زنځیر موکے، موکې زنځیر اوخوړهٔ
تعبیر مې خوب، خوب مې تعبیر اوخوړهٔ
نن دې وینو رانه تصویر اوخوړهٔ

(")

دا حقیقت دے چې یک دَ تخلیق په پیمانه خپل اعتبار اونهٔ بایللې نو بیا ئې دَ هیئت دَ وجود او ثبوت دپاره دَ هیئې خارجي دلیل جواز نهٔ راسدا کېږي خو دَ ظاهر سترګو نظر لنډ تنګ وي. او دَ هر څهٔ دپاره یوه تا کلې شوې پیمانه او فرم غواړي. او په

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه فورم کښې ژوند او فن دواړه بند یوان هم لیدل غواړي - دا خبره ځکه او کړې شوه چې دَ ځینو جامد ذهنونو او رجعت خوښو نکو عناصرو دا خیال دے کښې چې هایکو که دَ ۵ - ۷ - ۵ په اوولس سیلابېز ترتیب اونهٔ لیکلے شي - نو هغه به بېخي هایکو نهٔ وي . او حال دا دے چې داسې ناروا قدغنونه جاپانیان هم دَ تخلیق دَ فطرت په لاره کښې خنډ ګڼي - نو بیا اٰخر په دوي دَ اوولسو سیلابونو جبه چبه او ډېلي ډلي پېریان ولې ناست دي . او س که څوک په دغه ترتیب کښې ښهٔ معیاري شاعري کېدله نو بیا هم یوه خبره وه خو داسې هم نهٔ دي شوي - د دغې هیئت خوښونکي شاعري نهٔ کوي بلکه ناست وي خپلې ګوتې شمېري او ځان ته ننهږي او اوږدې مصرعې رایادوي او په لاس کښې دَ لفظونو خوږ ونکي او خوږونکي کبانو رانیولو بې ځایه تکلّف کښې خپل وختونه ضائع کوي . ګڼې چې دي څوله سلسله کښې آورد په اُمد غلبه وي .

سوال دا راپیدا کېږي چې په دغه ډېرائي کښې څه څې ته راغلي دي - دَ شعر په پیمانه څه مقام هم لري او که نه دا ټول دَ غیر فطري اوازونو یو فریب او ریاضتي پېښه ده .

Scanned by CamScanner

دا حقیقت دے که جاپانۍ هایکو پښتو ته راغلے نو
د پښتو د دود دستور د لاندې به ئې هیئت، ساخت
او معیارونو او پیمانو کښې لازمي بدلون راځي. ځکه
چې جاپانۍ ژبه د خپل مجموعي مزاج او صرفي نحوي
او صوتیاتي جوړښت په اعتبار هم د پښتو ژبې سره
اړیکه نهٔ لري او س که پښتانهٔ هایکو تخلیق کوي نو
په هیئت کښې به ئې د پښتو ژبې او د پښتون قام د
معروضي حالاتو په تناظر کښې کښے او زیات خامخا
راولي. ځکه که په اسالیبو کښې دغه بدلون رانشي
نو بیا دا ټوله سلسله لهسې یوه لوبه ټوقه شي ځکه
نو داسې عناصر وله پکار دي چې د نورو د ناپوهۍ د
فکر نه زیات د خپل مرسپین او مرغیچن ذوق جاج
واخلي او د پښتنې هایکو د تحریک مخې له دې نهٔ راځي
کښي نو د غورځنګونو په دې سمندر کښې به لکه
د کنګړي لاهو شي.

ځنې لیکوونکي چې لیکنې ښاغلے اسیر منګل، ښاغلے
اباسین یوسفزے، ښاغلے روښان یوسفزے، ښاغلے
غازي سیال، پروفیسر محمد نواز طائر او رحمت شاه
سائل په اولني قطار کښې په نظر راځي. په دې بحث
کښې هم لوستونکي تېر باسي ګڼي چې هایکو د جاپان
نه نهٔ دهٔ راغلي بلکه په پښتو کښې د کاکړۍ غاړې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکل کښې وړاندې نه موجوده وه. دا خبره غیر
تحقیقي، غیر منطقي او غیر اصولي ده. غیر تحقیقي په
دې ده چې مونږ سره د کاکړۍ غاړې د ارتقاء هیڅ
معلوم تاریخ نشته. فقط د یو څو خوړو ورو وراُستو
او کړو وړو نمونو په لاس راتلل ددې خبرې دلیل
ښېي نشي کېدے. کُنې چې هایکو به د کاکړۍ غاړې
نه رازېږېدلې وي. دا بستایُلي ښاغلي څو دومره پورې
وائي چې د جاپان هایکو هم د پښتو د کاکړۍ غاړې نه
راپیدا شوې ده. کمال دے د هایکو د صنف یو معلوم
تاریخ دې چې ټولې دنیا ته ښکاره دے. او په پوره
تواتر سره د ابتداء نه راواخله تر دې دمه پورې
را رسیدلے دے. او حال دا دے چې پښتنو ادیبانو لا
تر اوسه دا هم نه دي پېژندلې چې د کاکړۍ غاړې څه
ساخت، څه تاریخ او څه څه هیئتونه دي. او د
کومو خاص موضوعاتو احاطه کوي یا په کلاسیکي
شاعرانو کښې دا چا، چا تخلیق کړې ده. او دا هم چې
کاکړۍ غاړه او هایکو په هنري او هیئتي حوالو د
یو بل نه په څومره فاصله دي. که چرې دا دوېئے
شي کُنې چې دا د هایکو اضافي کنټربیوشن دے. چې
په پښتو کښې ئې "کاکړۍ غاړې" را اووېستلي نو بې
ځایه به نه وي. کُنې چې پښتنې هایکو پښتانه د

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل ماضي د ورکو ننداړو تماشو ته راپاروي دي-
(او دا هم د هایکو کمال دے چې پښتانه ئې یو واري بیا
په تېره مسْتین کړل).

د "هایکو" او "کاکړۍ غاړې" را یو ځائے کولو
دعوی غیر منطقي په دې حواله ده چې "کاکړۍ غاړې"
څه ادبي صنف نه دے. بلکه د اولسي لوبو ټوټو
دونړو، اړونو او د لفظي او ذهني کرتبونو حیثیت
لري. بل ئې رواج دومره کم پاتې شوے دے چې اکثر
پښتانه پرې په خپله هم د سره نه رسي. د سوچ
مقام دے چې په کومو داوُونو پیچونو کښې پښتانه
په خپله تېر وځي. نو جاپانیان به تر پښه آخر
څنګه اتر واخلي او بیا به ورله لا د یو ادبي صنف
مقام هم ورکوي. حقیقت دا دے چې د جاپان او د
پښتو ادبي تاریخ داسې لښتي ثبوت هم نه لري چې
کښې دغې مفروضې ته پرې تقویت ور اورسي. اوس
که چرې جاپانیانو د پښتو ادب نه څه استفاده کول
هم غوختل نو د پښتو ژبې نور معلوم صنفونه نه
وو چې د کاکړۍ غاړې غوندې مجهول خیزونو پورې
په اغتل. دې لړ کښې د قلندر مومند صیب رائے ده
چې پښتو ټیکو نکیو له نه دي پکار چې د هر راتلونکي ادبي
صنف جرړې دې په پښتون ثقافت کښې د کتلو ضد

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوکړي ـ خاص کر چې هیڅ قرینه پرې هم شهادت نهٔ کوي ـ

دَ "کاکړۍ غاړې" او "هایکو" دَ اتصال او یووالي دا دعوی غیر اصولي په دې ده چې دَ "کاکړۍ غاړې" او هایکو تر مینځه دومره ظاهري، باطني، لفظي، معنوي، منطقي هیئتي، شعري، خارجي او داخلي لرې والې پروت دے. چې دَ دواړو دا یو ځائے کولو عمل دَ جهل مرکب په دایره کښې راځي اوس که دَ ذوق خاوندان دَ هایکو هیئتي ادلون بدلون ته یو نظر هم ور اوکړځوي نو ددغو یاد بناغلیو دَ راجوړې کړې شوې دراماې ډراپ سین به په خپلو سترګو اوویني ـ

او بیا په تېره تېره بناغلے رحمت شاه سائل په دې حواله دومره خطرناک حد ته رسېدلے دے چې دَ سیاق او سباق نه یو خوا ته دَ پښتو دَ میترۍ شاعرۍ دَ خزانې نه دَ دریو دریو مصرعو خود ساخته اکاسۍ جوړوي ـ او دَ هایکو عنوان ورله ورکوي که دَ بناغلي وس اورسېدهٔ نو دَ پښتو دَ کلهمې شاعرۍ نه به دَ څهٔ وړاندې ورستو دَ مصرعو په خارجولو او په څهٔ ضروري تحریفونو او اضافو هایکوګانې راجوړې کړي ـ دا ربښتیا دي چې چرته هم دَ علمي او ادبي تحقیق لاري بندې دي ـ نو بیا هم داسې ناروا او ناشونې کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو شکر ورستل پکار دي. چې پښتانه اوس په چا هم په پښو ستر ګو باور نه کوي. سائل صاحب ته دې معلومه وي چې هایکو څه د ګنجې لېونۍ مینه هم نه ده چې هر کس او ناکس به پکښې د خپلې برخې ترلاسه کولو خوبونه وینې.

بهر کیف د ظاهري هیئت نه یو خوا ته هایکو یو داخلي صنف هم دے چې د لمحو ژوند او د ژوند لمحې د جمال د احساس د لاندې په ژورو تخلیقي تجربو کښې رانغاړي. دا صنف د ښکاره وضاحتونو نه ځانته یو بېله د رازونو لار را اوباسي. لکه د غزل د صنف هایکو هم د رمزیت، اخفاء، اشارو، کنایو او استعارو په ژبه خپل پیغام بل ته ورسوي. دا صنف د خپل ورک داخل نه د انکشاف ساعتونه رازېږوي. او د موجود نه زیات محسوس ته پام ورګرځوي. دا رښتیا دي چې هایکو یو ادبي صنف دے خو هایکو د یو سپېڅلي تهذیب او کوټلي تمدن نامه هم ده. هایکو د رنګونو او تصویرونو هنر دے. خو د ژوندي تصویرونو هنر چې ځانته د جهان خواره عکسونه راسټنوي ګنی چې هایکو د متحرکو تصویرونو خاموشه ژبه ده او د ژبې د خاموشیو ګویان انځور دے. د هایکوګانو رانه‌ه تصویرونه که مونږ له څه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوابونه راکوي او څه رازونه راته وايي نو د
شوترو په سر راناه څه سوالونه او تپوسونه
هم کوي - هايکو د تاش يو غورځنګ هم نه دے بلکه
د يوې زورورې تخليقي لمحې او باطني تجربې يو ښنداشته
او هنري اظهار دے. دلته لمحې تصويرونه کېږي او
بيا دغه تصويرونه د نسلونو په تاريخ د انسان
په نفسياتي او د موسمونو په بدلون رابدلون او
د تهذيبونو د زمانو په تېرېدو او هسک کښې ورکېږي
او ښکاره کېږي، ډوبېږي او راپرځېږه کېږي او
د انسان د ذات او کائنات ترمنځه فاصلې په مينه
مينه او باسي. معاشره په خپلو کړو وړو او خدوخال
کښې په هنر هنر راښکاره کوي.

ددې نه اګاهو چې د هايکو په موضوعاتو سرسرې
خبرې او کړے شي لوستونکو ته د مغربي او مشرقي
ژبو د ځينو هايکوګانو ترجمې په دې غرض ور
وړاندې کېږي چې يو خو ورته د هايکو د 'افاقي
تخليق اندازه اولګي او بل په دې وسيله د مختلف قامونو
د سوچ د انداز نه هم خبر شي - دغه رنګ د هايکو
په مختلفو ژبو اثر او د مختلفو ژبو د هايکو په ساخت
او موضوع د غورزېدلي اثراتو لږه ډېره اندازه ورته
هم اوشي او بياد پښتو ژبې د فراختيا، مېلمستيا، اظهاري

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوت او جوهر پته ورته هم اونکي او دغه رنګ په دي بهانه دَ دنیا دَ نورو ژبو او پښتو ژبي دَ هایکوګانو څه تقابلي عکسونه هم دوي ته راوړاندې شي او دا شعور ورته حاصل شي چي دَ پښتو هایکو ساخت او هیئت ولې دَ دنیا دَ نورو ژبو نه ځانته او بدل دے یا دغه رنګ پکار دي.

دَ انګرېزي هایکوګانو دَ پښتو ترجمې

ع ۱

The baby	ته دي ماشوم بچي ته نه ګوري چي
sucking his Thumb	څو مره په مینه کړه ګوته روي
Moon gazes	سپینه سپوږمۍ ئې دید نو نه کوي

(Tom clausen)

ع ۲

First snow	دَ موسم واوره وربدل شروع شو
gathers	دَ انغرې نه ګېر چاپیره ګوره
all in	نن دَ یارانو محفل ښه ګرم دے

(Barbura Ressler)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ع

In a swing	اُخي په ټال باندې جوته اوخورې او
The widening are	بيا راټه اوخاندې دَشو نه ويه سس
of the smile	ړک دَ موجونو سمندر شمه زهٔ

(John Thomp son)

دَ فرانسيسي دَ يوې هايکو ترجمه

۴ع

vent dérangé,	هواته اوګوره پاګله شوله
on dance al'orage	دَطوفانونو په اوږو الوځي
c'est nuageet dobata	ستا لوپټه اودَ اسمان وريځي

دَعربۍ ژبې هايکوګانې او ترجمې

۵ع

دروغ دي ټولې دَ دنيا دا ويرې
که دي رښتيا دَ کاښات اوليدل
دلته لويې ټوله الله لره ده
کذب کل الخوف کذب
احق الحق فی المعالم
الله اکبر الله اکبر
(مترجم پروفيسرعطيه جليل عرب)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۶

چرته چې ځمه راته وړاندې ته ئې
په نفره لاره هرګوته پېښ قسم دے
دَ الله هو يو هنګامه جوړه ده
في كل مكان انت يا رب
ائ زمانٍ ائٍ مكان
يېږوي الصوت الله هو
(مترجم پروفيسر عطيه خليل عرب)

دَ فارسي ژبې هايكوګانې او ترجمې

ع۷

اوښكې مې كمې كمې اوس تو ښېږي | گريه كم كم است
بلا موده اوشوه زما دننه | از زمانه يا در دل
دَ يو موسم حكمرانې جوړه ده | يک رنگ موسم است

ع۸

دانې باران دَ پشكال داسې وو | باران امسال
دَ اونو پاڼې زعفراني شوې تولې | زرد پريده برگ دل
او ديوالونه مې دَ كور راشنه شو | سبز شد ديوار

Scanned by CamScanner

د سندهي هایکوګانې او ترجمې

ع۹

غرونو ته اوکوره هیڅ غږ نه کوي　　گم صم تیا کهسار
خو چې ازار ورسې شو دے نو　　ما کڅن کي پيتر هين پيا
اوس د پېرو عذاب انسان دل کوي　　صد بن جا ازار

(اقبال حیدر)

ع۱۰

هسې نه ځان له تندې اوڑنې ته　　یاتي جا جهرڻا
ورسې لړ غوندې لهون خو اوکړه　　گولڙ سان ملي ويندا
نو د اوبو چینه هم دلته کښې ده　　منان مرو پیاسا

(اقبال حیدر)

د بلوچې هایکوګانې او ترجمې

ع۱۱

دا زړه مې هسې بې قرار دے کښې　　بے قرار انت دل
د هر موسم په ژبه دا نغمه ده　　موسم انت و دارانی
د منزلونو سپورې لرې نهٔ دې　　دور نه لنت منزل

(پروفیسر غني پرواز)

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲ء

زه هم د مینې د احساس قیدي یم / هره بنزیک آن
دالله که غم که خوشحالي راکوي / درد بخښیت که دښي
هر څه چې غواړي د جانان خوښه ده / یادیه کو لیګ انت

(ډاکټر علي دوست بلوچ)

د پنجابي هایکو ګانې او ترجمې

۱۳ء

پرېږده د سپورو تماشې نه کوم
زه د ختلي نمر رڼا ته ولې
دومره د لاندې نه نظر اوکړمه

ڈھلدے سائے دے دل ہیں کیوں تکدی
میں بلندی ساں اپنواں کیہہ ویہندی
میں تے یا نن ساں چڑھرے سورج دی

۱۴ء

خلقو ته ښکې د وفا زده کوم
اوس که زما نه هم جفا اوشوله
ځان له به یو چه دوه سزا ورکوم

میں سبق دینی آں وفا واں را
مینتھوں بے وفائی ہو جاوے
دونی ملنی این فِر سزا مینوں

Scanned by CamScanner

ددې مثالونو په رڼا کښې یقیناً چې د ژبو د تهذیب
فرق به په لوستونکیو منکشف شوے وي. او دا
اندازه به ورته هم لګېدلې وي چې د دنیا ثقافتونه
په کوم نقطه را یو ځاے کېږي او په کوم پړاو
بېلېږي.

بې ځایه به نه وي که د جاپان د ځینو نمائنده
هایکو نګارانو د یو څو هایکوګانو ترجمې هم په دې
مرحله را نقل کړے شي چې لوستونکیو ته دا شعور هم
حاصل شي چې د جاپان زمکه او پښتنه خاوره خپلو
کښې څومره ثقافتي فاصلې او جذباتي اړیکې لري.

ع۱۵: او به په مخه رابېدارې شولې
نن چې ناساپه یو اوده تلو ته
یو د چینډخې چې ټوپ او وهه
(باشو)

ع۱۶: څومره بې کچه زړه راښکون دے پکښې
دا د دوؤ غرونو مینځ کښې لاره چې ده
د بنفشې ګلونه خاندي پکښې
(باشو)

ع۱۷: بېخي ورک وومه یواځې وومه
چې مې یو اوچه څانګه ماته کړله
د زړه د خلاصه مې ژړلي دي نن
(شکي)

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۱۸، دَخاموشۍ راخور جادو دې پکښې
دَچينډ خانو اوازونه واوره
يو الله هو او الله هو دې پکښې

(بوسون)

ع۱۹ که دَما بنام تيارة خورة شي نو څهٔ
انرګسي سترګې چې اور اوريسي
دَ زرهٔ په لاړکښې مې ډيوې بلې شي

(بوسون)

ع۲۰ تهٔ دَ مارغانو وېنا واوره کنه
واڼې جهاز هوا کښې پورته شي او
خپلو وزرو له رپ نهٔ ورکوي

(يا ماکوچې)

ع۲۱، ورځه زمونږ ه په سر اور وروي
دَشپې موورنې حادثې دَفراق
په کومه لاره باندې تګ اوکړې څوک

(سانتوکا)

ع۲۲، ما سره مل زما خوبونو کښې ده
سترګې چې پټې کړم ښکاره ئې وينم
هغه زما نه جدا شوې نهٔ ده

(سانتوکا)

Scanned by CamScanner

عـ ۲۳، د اوره هوا او د باران شرقا وي

د جدایي په دې موسم کښې راشه

چې قافلې سره ملګرې شو موږ

(اِسّا)

عـ ۲۴، اُف دا سپین بږیرے بوډا اووینه لږ

چې سر وهلے بر وهلے ګرځي

په ادیره کښې ترې نه لار ورکه ده

(اِسّا)

کېدے شي چې څنې د وهم رنځوران دا هم وائي چې دا نمونې هسې بې ځایه راوړلے شوې دي. خو رښتیا خبره دا ده چې په دې حواله پښتانه لوستونکي په ورمبي ځل د هایکو عالمي تهذیب سره پېژندګلو تر لاسه کوي. او بیا په دې پس ایې کښې لوستونکو ته دا هم خودلے شوې دي چې هایکو څومره سنجیده تخلیق دے او د څومره تخلیقي زاره چاودون غوښتونکے دے.

پاتې شوه دا خبره چې هایکو د کومو موضوعاتو احاطه کوي. نو ددې خبرې ښکاره جواب خو دا دے چې دا یو ادبي صنف دے او د ادب موضوع ژوند سره تړلې واړه موضوعات وي. ځکه نو په هایکو د موضوعاتو قدغن لګول بېخي ناروا کار دے خو چونکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هایکو دَ هیئتی ارتقاء سره سره دَموضوعاتي ارتقاء نه هم را تېره شوې ده نو بایېد چې سرسري ذکر ئې اوشي. دَ هایکو دَ هیئتي تبدیلیو په شان دَ هایکو دَ موضوعاتي تنوعاتو اصل مرکز هم جاپان دے ځکه نو دَ ځه وخت دپاره سپوږي خپل اصل ته ورګرځولې کېږي.

دَ هایکو دَ موجد او باني "باشو" رائې ده

"دَ هایکو تخلیق کښې دَ ماشو مانو فطري روح ته نظر ورستنول پکار دي"

باشو دَ فطرت او دَ انسان ترمېنځه رابطه دَ هایکو موضوع جوړه کړه او بیا ئې په یوه نندارہ کښې دَ ګلونو ننداره او تماشو سپوږي هم په ګډا کړل. لنډه دا چې باشو هایکو دَ فطرت راز داره اوګرځوله.

"مسا اوکا شیکي" چې دَ باشو معاصر وو دَ خپلو لسو فلسفیانو شاګردانو په مرسته دَ هایکو موضوع ذاتي وصائفو او شخصي انفرادیت سره اوتړله او دَ هایکو دَ تخلیق سترګې ئې دَ انسان دَ داخل پټ پټو نو ته ور ستنې کړې خو دا سلسله ورستو دَ لفظونو یوځنګل کښې بدله شوه چې معنې به پکښې ورکېدلې. ځکه خو "بسون" ددې رجحان غند نه اوکړه. او باشو ته ئې دَ ورستېدلو بشکاره اعلان اوکړو.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

"بایاشي اِسّا" دَ هایکو تخلیق دَ زبېښلي طبقې او دَ ورو ورو بې وسو مارغانو ځناورو دَ دردېدلي او رنځېدلي ژوند دَ اظهار سره اوتړلو-

او بیا دَ جاپان دَ جدید هایکو لیکونکیو سرخېل "سی، شي ماماکوچي" دَ هایکو دَ تخلیق خوره جولۍ کښې دَ فطرت دَ تماشو سره سره دَ کائناتو دَ تکویني نظام رازونه او سماجي پېښو اسباب هم را اونغښتل-

بهرکیف دَ موضوعاتو دَ تنوع باوجود دې ټولو هایکو لیکونکو کښې فطرت او دَ فطرت متعلقات شریک قدر او موضوع وه- خو په جاپان کښې دَ هایکو لیکونکیو یو داسې ډله هم پیدا شوه چې دَ فطرت او دَ فطرت سره تړلي عناصر او عوامل ئې رد کول شروع کړل او دَ هایکو په تخلیق کښې ئې د دغې ځینو نفي اوکړه- دَ دوي په خیال تېرې لمحې او دَ فطرت دَ موسمونو بدلېدل رابدلېدل په ذهن کښې دَ ماضي دَ جاګیردارانه سوچ عکسونه ورننه باسي ولې بیا هم دَ جاپان زیات تره هایکو نګارانو دَ فطرت غېږه کښې دَ خوب لیدلو عادت پرې نخودلو-

ددې اختلاف په شا دَ تخلیق دَ ازاد عمل (Free Imaginative creativity) او دَ تخلیقي انضباط (serious artistic discipline) دَ متقابلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

عملونو انګازې صفا اوربدلې شي.

ترڅو چې د ښېتني هایکو د موضوعاتو تعلق دے نو ښېتنه هایکو په دې لړکښې په ځان لږه قدغن نهٔ بږدي. هاغه ټولې هلې ځلې چې د ښېتنو د ژوند تصویر ترېنه سازېږي. دا ئې په ځان کښې ځایوي.

البته اخلاقي قدرونه د ښځو د لاندې نهٔ راوړلي د ښېتني هایکو پس ایه چالله هم دا بلنه نه ورکوي چې راشه په ماکښې د خپلو سفلي او حیواني خواهشاتو لټون اوکړه. یا په ماکښې د خپل جنس زده ژوند او ځنګلي مزاج تنداري اوګوره اوس که څوک داسې کوي نو هغه پوهې شه او د هغه خدائے.

زهٔ دلته یو وارې بیا ددې خیال اعاده کوم چې ښېتنه هایکو کوم اجتماعي عمل او اجتهادي بصیرت رازېږولي ده بایدچې رعایت او لحاظ ئې اوساتلے شي. مطلب دا هم نهٔ دے چې د تجربو سفر دې په ځائے اودرېږي. ولې ترڅو چې په هایکوکښې نوې کامیابه او معقول هیئتي تجربه نهٔ وي شوې. نو د بې ځایه اختلاف سنګر پرېښودل عین روا داري ده. او بیا هسې هم د یوې کامیابې تجربې ځانله غندنه ژبې ته نقصان ورسوي.

د موجوده ښېتني هایکو کېڼه دا هم ده چې خپل

Scanned by CamScanner

ځان او ځوله جامه يې د پښتنو د ثقافت په رنګونو ښائسته کړې ده. د داسې هايکو د اتګ د پښتو ژبې د اوازونو، سيلابونو او انګازو ګټورې لحظې دي. پښتنه هايکو نه يوازې د فطرت هنداره ده بلکه د فطرت او روايت د اختلاط نه د رازېږېدونکو مظاهرو په ملا سورلې هم خورې ګډيا ده. پښتنه هايکو د فطرت او روايت په ګټهيږدونو پښه نيولې د ژوند ترتبدلې لحظې رانيسي او نوې تنظيمي او هنري ساه پکښې ورپوکي. دغه رنګ ځان له د مخ سره راټولوي.

بايد چې پښتانه هايکو ليکونکي د چاپېره ماحول سره سره خپلې تخليقي چينې او د ځان دننه ريښتيا په پوره هنري پوستوالي او روانۍ سره رايوځائ کړي او د عظمت او رفعت نه ډکېدونکي ترانې او سندرې ترې نه را اوزېږوي. يقيناً چې هم داسې به کېږي.

په ډېر درناوي

اظهار الله اظهار

لېکچرر اردو څانګه اسلاميه کالج

پېښور يونيورسټي

نېټه ٤- ۲۱/۶/۲۰۰۲

حوالې

۱۔	اظهار الله اظهار	راته غوږ ونو کښې بنګړي شرنګوي
۲۔	اظهار الله اظهار	کاڼي د ګل په لاس کښې خوند نه کوي
۳۔	اسمٰعیل ګوهر	مسکا
۴۔	دیدار یوسفزے، ډاکټر	نسکورې لیکې
۵۔	سهیل احمد "مدیر"	هایکو انټرنیشنل (اقبال حیدر نمبر)
۶۔	شکیل احمد نایاب	"پلوشې" غیر مطبوعه
۷۔	ناهید سحر	خپلو خوبونو له تعبیر لټوم
۸۔	نواز طائر، پروفیسر	خوبونه خپل کلي کښې
۹۔	محمد ایاز غزل	د بناستونو د صحرا ورځې (غیر مطبوعه)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوئي مې دا ده چې بنده يمه ستا
برېت اخر اووايه په څه تاوکمه
چې يوه ساه مې هم اختيار کښې نه ده

❀ ❀

دَ اخري رسول امت کښې يمه
اوس خو زما او دَجنت تر مېنځه
بېخي قسم دے فاصلې نشته دے

Scanned by CamScanner

څوک به زما له حاله څهٔ شي خبر
یو نوې داغ مې په لمن پرېوته
چې د ګلاب څانګه کښې ګل ښکاره شو

❁ ❁

زهٔ د چا ملاسته غوا هم نهٔ پاسوم
شین ینې ځکه ستا د چم لېوني
ما په ازغو باندې راکاږې مدام

❁ ❁

څه دې د ورانې اېښې غوندې دے
ښهٔ به وي دا چې درته ګورمه نه
څو به د ځان سره په جنګ اخته یم

دَ زلفو سیورو ته مې خوب کولو
چې دَ ښځې ژړا راپیاده شوله
په سره غرمه ترېنه راپاسېدمه

❁ ❁

دَ اسمانونو ورته سرخکته وي
ګل به کرم دَ محبت، چرته چې
دَ رېل پاټلۍ دَ غر سینه پرېکوي

❁ ❁

څومره شرمېږي دَ ښائُست مېرمنه
ورته چې ګورم په نظر دَ مینې
رانه دَ خوړ اوبو کښې ځان غوپه کړي

بې روزګارۍ چې مې بچي اوليدې
ويل يې ګرانه بابا غم مه کوه
بيا به ټافيانو پسې نه ژاړمه

❁ ❁

شيريني ژوند د شوګيرو نامه ده
خپله ځواني دې چرته خاورې نه کړې
د زوړ ديوال سيورې ته خوب مه کوه

❁ ❁

رب دې اباد کړي خپل کورونه په دوي
خو يو ژور سوچ کښې راګير شمه زه
پېغلې چې مانه اتوګراف اخلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اُ لېونی سره به اوس څهٔ کوم
وائي که شل ودونه هم اوکړي تهٔ
نو زهٔ به دې یم ستا یووېشتمه ښځه

❁ ❁

زهٔ چې ترې لږ هم لرې کېږمه نو
راځي ژاړي دَ کوډر غاړه کښې
ما دَ ګنګا په اوبو اولامبوی

❁ ❁

په یو غورځنګ سره اسمان ته رسي
وه لېونی پېغلې په خود کښې اوسه
تا لا دَ زمکې تل لیدلے نهٔ دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زړه کښې وایم داسې مړ بنه یمه
چې مې د سینې چیچې تر لرې یوسي
دنګه غرۍ ئې نوره هم پورته شي

❁ ❁

زړه په یوه خندا لمبه داسې شي
لکه د اوړي د غرمې له تاوه
د ښار پاخه کورونه اور اخلي

❁ ❁

مینه په ځان ګوا لې نه رد کوي
تا یاسندې ښکله اعتبار اوکړمه
ته خو د هر پېغوره تېښته کوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهٔ دَ سپین لو کاروان ته لارمهٔ نیسه
په شا ستانهٔ کړه نظر وﻧﻪ دَ ښکار
څهٔ کور ته ځه! چې ته سرتوره نشې

❀ ❀

او ښکې چې ستا سترګو کښې اوچې شی نو
دَ شپې تیارهٔ مې اندېښنې زیاتې کړي
دَ اسمان ستورې رانه لار بدلوي

❀ ❀

درسره حقې شرې نهٔ کومه
څهٔ ستا دَ خپل نه مې توبه شیرینې
خو راشه اوس دې رانه سپې کورې کړه

Scanned by CamScanner

ښکار مو نهٔ دي دَ فریب رنګونه
دَ سپرلي باده خپله لاره نیسه
هسې په موږ پورې خندا مهٔ کوه

✿ ✿

مینه په هر موسم کښې خوندونه کوي
په سرهٔ غرمه له کوره مهٔ را اوځه
دَ ښکال تاوُ دې میراته نهٔ کړي

✿ ✿

ستا دَ قامت سوچ مې شمله هسکه کړي
چې بازارونو کښې دَ ښار جینکۍ
دَ سنډلونو په زور قد لویوي

Scanned by CamScanner

ستا دَ ژړا ارمان دې اوَرَژي خو
دغه يو څو څاڅکي باران شيرينې
ددې وطن دَ زمکې تاوُ زياتوي

دَ سمندر سفر راياد کړه کنه
رانه چاپېره طوفانونه وو خو
دَ ډوبېدو راسره وېره نهُ وه

کور کښې دَ سېر اورو درک نهُ لګي
خوشحال دَ ليچانه هم کم نهُ کښم
دَ وخت درې خمبيره لګي زما

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته وے مسافری مه کوه
لاړو د سر سپورے دی تم خاورۍ شو
د کور دالان دی پرېوتی او خوړو

❁ ❁

د یوې پیغلې داېرې یې لوسته
ورته حیران شوم، ما یوه لحظه کېنې
کېنې بربنډې فرښتې او لیدې

❁ ❁

درد لا د اوښکو لار لیدلې نه ده
وژنې چې مونږ د خپل وجود تاوونه
لا پشکال بارانې شوے نه دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ بې وسۍ داستان لا ختم نهٔ دے

ستا اواره خورې ورې زلفې هم

دَ چا مزدور په سر ورېځې نهٔ شوې

❁ ❁

خنکه مَره شي دَ نسلونو لوږه

هر څهٔ بنهٔ ډېر تېر دي خو غم دغه دے

زمونږ نه سترګې راپرېوځي هسې

❁ ❁

•

دَ حاسدانو شمېر مې زيات دے بلا

درد چې سېوا شي نو په نيمه شپه کښې

ستورې راپاسېږي اتڼ واچوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زغلمه ځم دَ پلوشو په اوږو
زۀ د دې خاورې سره مينه لرم
خو دَ اسمان فکر مې هم کومه

❀ ❀

بنګړي دې مات دانه وانه پراته دي
له تانه زار، راسره ضد مۀ کوه
پرېږده چې فکر دَ روزګار اوکړمه

❀ ❀

زمونږ دَ کلي ږې اس وځغلي شولۍ
کور ته به رسو کنه لار کښې به مړو
هېوي ټرېفک دے او کچه لاره ده

Scanned by CamScanner

ستي دې ښکلې د ځوانۍ تاوونه
ویښه چې ښکل دې کړم خو خفه اوکړمه
سکروټې نهٔ بږدمه په څونړو دګل

❀ ❀

ځوانې منم له موره کمه نهٔ وي
خو که زما په کور کښې ګوټې وهي
هسې به ژوند د خپلې لور خاورې کړي

❀ ❀

ساه راکښې نشته خو خبرې کوو
لکه په زول کښې چې بجلي لاړه شي
او د پکو پرې تاوېږي هسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيرينې وايه که زما په ليدو
د زړه درزا دې سوا شوې نه وي
تو بيا دا ستا غوږونه سره ولې دي

❀ ❀

د مينې کومه سلسله ياده کړم
د تيلي فون تلې چې اوغږېږي
وړم که څوک ماله په مرۍ غلي شو

❀ ❀

خوايږه د مينې راپېږ زو کړه هله
چې ستا بانه برند شي شيرينې زما
تو کېږ چاپېږ تورې مڅې والوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورک مې له ځانه حادثې کړې د ژوند
داسې مې هېر شي د بناسُت یادونه
لکه چې اور د څنګ ګونه ورانه کړي

پېغلې ځوانۍ دي، د سپرلي موسم دے
ستر ګې چې واړوې راګوري په شا
اسمان کښې پرق شي د یاران شپه شي

فطرت بناسُت هم د انسان زیاتوي
چاپېره اوخاندي ګلونه د رنګ
د رېل پاتلې چې د غر زړه کښې اوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نه چې زړه ئې دننګينې سنه ويستم
خو د فطرت څنګل وحشي دا سې دے
چې ښس ځانونو له پناه ورکوي

❀ ❀

د خدائے رحمت هم امتحان دې کنې
چاکښې هم مينه ورورولي نشته دے
دا د چينې اوبه چې کوم پله ځي

❀ ❀

خدائے شته مدام د ژوند سندرې وايم
زړه د بنسمنې چا سره سنه کومه
ما د خودې چينې اوبه ښکلي دي

Scanned by CamScanner

دا معجزه د محبت اووینه
چې د درد څرې یکه په اسمان خورېږي
د اور بڅرې د باران څاڅکي شي

❁ ❁

سېلاب چې راوړي د ګلونو څانګې
د خوشبویو قافله لوټ شوله جوړ
اوس به د کوم تصویر په دام ژوندی یو

❁ ❁

د نظرونو تماشې اوخوړې
د ارمانونو مې دنیا ورانېده
تا د رنګونو لوګې رانیوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اک یو تصویر زما په سترګو کښې دے
ماله به څوک د خوب تعبیر راکوي
باران وریږي او فصلونه سوزي

❀ ❀

ددې وطن فضا سپېره دومره ده
یخه هوا که هم راوالوځي نو
د چا غریب په خونه اوروي شي

❀ ❀

آ لېونۍ مې چرته قتل نه کړې
دومره خرابه شوه فضا د وطن
څوک په رڼو اوبو کښې ځې نه دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تپوس کوم خو خفه کېږې به نهٔ
دومره دې ستړی کو کېنې وحشت ولې دے
ته که دَ ښکار سپو زغلولے نهٔ ئې

❁ ❁

کور ته ورځه رب دې سر تور نهٔ کړه
بې لوپټې حُسن رسوا داسې شي
لکه چې رنګ دَ لوګی والوځي

❁ ❁

دَ ښار مېړېمنې خپل خاوند ته وئیل
خدائے شته له تائې ستړکه هم نهٔ ړنډيږي
ستا دَ دفتر چپړاسي ما تنګوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته معلومه دَ دښمن توره ده
چرنده مدام کړځي په زور دَ اوبو
ته ترینه لاس واخله نو هیڅ به نه وي

❁ ❁

که درته غین نهٔ کوم تېر نهٔ اوځې
پرېږده بې خونده دې دې بنهٔ پېژنم
ته دَ موکي په زور تمبوونه وهې

❁ ❁

پېژندګلو نشته دَ خور او دَ لور
ددې وطن زلمي خو داسې نهٔ وو
څوک مې دا زهر کړوي وینه کښې

Scanned by CamScanner

زهٔ په ساحل د سمندر ورک شمه

دَ درد دَ زانګو سېل راوالوځي او

دَ اوازونو په مرۍ غلے شي

❁ ❁

دومره اوچت ټوپونه څله وهې

زما خبرې ته هم غوږ کښېږده لږ

څوک دې الوړے اوږنده نکړې

❁ ❁

دَ سر پروا مېنه کښې نهٔ کوم څو

دومره زما قتل اسان مهٔ ګڼه

زهٔ څه ويستلې اوبهٔ هم نهٔ يمه

پروت که د سلو پر دو شانه یمه
د نظر پرق به مې در اورسوي
هوار د تندر په اورو الوځم

د خوشحالۍ بنیاد په غم وي ولاړ
زما په شونډو خندا خوره شي
لا د غوټۍ زړه خو چاودلی نه دی
.

اوس خو به ستا ده چې راځې او که نه
شیرینۍ ته چې مې په څنګ کښې نه ځې
نو پلوشې مې د سپوږمۍ سوزوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ روح زخمونه مو له شمس اووتل
مهٔ خوشحالیږه لېونی که په مونږ
اسمان دَ کاڼو باران تهٔ ورَوي

❀ ❀

څه ته مې زهر خوړوه ویښه کېنې
خو چې زما دَ مینې زور اووینې
مرګ هم دَ نیمې لارې ستون شي زغلي

❀ ❀

اسمان بلنې دَ راتلو راکوي
ستورې ګډا کوي په ساز دَ مینې
څوک چې سوارهٔ شو دَ هوا په اوګو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب دې ژوندی لره خوشحاله اووایم

د ګټو کور دې زړه د کاڼي کړلو

مینه اوس تا باندې اثر نه کوي

❀ ❀

شیرینې مه څه د هوا مخې له

چې ستا د زلفو خوشبویې شي خورې

په اورکښې اوسوزې ورځې د ګلو

❀ ❀

زړه به بلا بلا مزې غواړي خو

طوفان دې، مه اوځه له کوره بهر

د خپلو زلفو دام کښې ګیر نه شې

Scanned by CamScanner

سپوږمۍ له تانه یو تپوس کومه
په نیمه شپه د سمندر ننداره
رانیسي ولې د اسمان لمنې

❁ ❁

د غټې غوټۍ نه پرهیز کوه لېږ
وازګه دې ډېره په بدن اوخته
نیمبو نچوړ کړه د قهوې پیاله کښې

❁ ❁

د خودداری د اسمانونو مینځ کښې
ځکه زنګین مه جوتي خورمه زهٔ
چې ما جوته د چا خوړلې نهٔ ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

که جذباتي شوې ځان به اونه مومي
د خپل رفتار تېزي د لاس لاندې کړه
اُس د ځوانۍ دې واګې اونه شلوي

❁ ❁

د زړهٔ د درد منزلې سر ښکله شي
مینه روانه د اوبو غوندې وي
ژوند خو د واورې هم د ي زر ویلي شي

❁ ❁

په سمندر کښې ډېر مړېږ شي غرونه
ته چې پستې پستې خبرې کوې
زړهٔ مې د کاڼي په رنګ ټوټې اونه چوي

Scanned by CamScanner

یمه ژوندے ستا دَ لیدو په امید
ولې دَ نن دَ پلوشو سپوږي هم
تیاره چاپېره په ګودر خوروي

❋ ❋

اوس پخپل وس پخپل اختیار کښې نه یُم
ما چې رنګینې لوپټې اولیدې
دَ زاړو سېل ځان سره یوړمه زړُه

❋ ❋

ستا دَ ښائست لمبې مې مرې په زړُه کښې
خپله پسته سینه کښې زور راکړه لږ
دَ ژوند دا شور مې چرته کانړے نه کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ناز شمله به مې راټیټه نه شي
نمر چې پرېوځي نو زما شیرینۍ
شفق شفق څادر به تا غوړوي

تا چې تر منځه لوېښته اووښته
سپوږمۍ زما او ستا شوې لارې جدا
ته به فانوس زه به ناموس پسې ځم

پوه شومه اوس چې پښتنه پېغله یې
مات چې کړل ما ستا د زندان سیخونه
تا د پېښو پښې به ما ښخې کړې

Scanned by CamScanner

دَ پاغوندو باران لمبه لمبه کړم
زړهٔ لا په دې فرېب کښې ګېر ومه چې
دَ واورې غر لا وا نو ستلے نهٔ شي

❀ ❀

کله کونګښېږي دَ سندرو ژبه
ډېر که ئې غږونه په شا او تمبوي
او درېږي نهٔ دَ اوازونو سفر

❀ ❀

زمونږ دَ کور چت که را ځاځي په مونږ
شکر په دې خېر ه هم او پاسو
چې په تالا مېدان خو پاتې نهٔ یو

له حد نه نهٔ اوځم خوځهٔ اوکړمه
دَ هاغو نرمو ګلورینو شونړو
جوته چې اوڅکمه، جوته جوته شم

❀ ❀

اودرېږي نه دَ قیامتونو سفر
خو چې په کور کښې جینکۍ سغلې شي
اواز دَ تندر غورزېدو واورمه

❀ ❀

ځنګه شي ختم ازمېښتونه دَ ژوند
چې یارانو نه دَ سپېرلو کښېږي نو
یوسي شیبې دَ لوکو رنګونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس زهٔ فالګی ته لاس په څهٔ اوبنایم
ستا د تندي کونجي لیدلي دي ما
زما د لاس کرښو کښي هیڅ نشته دے

❁ ❁

د کمپیوټر نه مي پوښتنه اوکړه
اوبهٔ په ډانګ باندي بیلیږي که نه
دي کښي یو پلار په ښځي ډزي اوکړي

❁ ❁

لا د ادراک منزل نه ډیر لري یُو
یو نسي ستړګو نه خوبونه زما
د ورک نظر تعبیر مي مهٔ راکوه

Scanned by CamScanner

زما د قتل تور در پورې مه شه
ته چې په کړسه کړسه خاندې جینۍ
پیام کوه ماته زاتر غاړه نه شې

✿ ✿

کړې مې یوازې د مابنام تیاره کښې
چې خپل غرور ترښنه لمبه پورته کړې
بیا مې په سرۀ غرمه کښې سپورې نیسې

✿ ✿

دا چې د غر په چینه څښه شوې دې
ستا د پښتنې بوشړنګ را اونیسې او
بیا مې تر لرې انګازې خوروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ به ډوبېږي په ساحل کورونه
چې خاموشۍ د غزاليو ستر‌ګو
د سمندر د شور بنياد ايښے دے

✿ ✿

ستا نه قربان شمه زما شيرينې
تا چې زما په شونډو خوله ايښې وه
هاغې يوې لمحې مې ژوند خاورې کړو

✿ ✿

د موسيقۍ لمحې خپله ژبه نهٔ وي
پکښې مدام ستا سندرين خيالونه
د ژوند رنګونه، تصويرونه وېشي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاورې شم پوے دَ اختروںو په خوند
کشتۍ کښې ځي، شي له نظره پناه
او زهٔ دَ سيند په غاړه ناست پاتې شم

❀ ❀

دَ سروې اونهٔ چاته نهٔ ښيښې
ده قدرمندهٔ په دا حال، کښې نو
نهٔ خو ميوه نيسي نهٔ سيورې لري

❀ ❀

څه چې دَ ستورو په لټون کښې اوځو
رانه چاپېر دَ سمندر اوبهٔ دي
دَ جزيرو مينځ کښې ژوندون تېروو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د راتلو ښکالو خوره شوله جوړ
دي چې د ټول کلي غوږونه ولاړ
د زړه دروازې مې نوره هم تېزه شوه

❀ ❀

جوړه تېره توره د غرخېږه شي
راشي په مېنځ او شلوی تال د بوډۍ
د پسرلو باران مې لا ژړوي

❀ ❀

د شين اسمان باران په شرق اوکه
په کومه ورځ چې د ګيدر وادهٔ وي
ښارسۍ په سر دې اوښکهٔ وينم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منه اوږده بانړه دې مه پرېږده
ستا شاهيني نظر چې پوره شي نو
وايم که باز چېرته مرغۍ اونيوه

❁ ❁

زه مختورن نه يم شيريني زما
د اوښکو پړق مې ستوري هم تت کړي خو
تورې چشمې په سترګو کړې دي تا

❁ ❁

خپل احساسات مې په غور څنګ داسې کړي
چې د سرخکو سېل راپوره شي نو
زه د اسمان غاړو کښې والوځمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیریني څه! رب دې ورانه لره
ستا په کنځلو مې زړه نه بدېږي
ما د سیندونو رواني لیدلې دي

✿ ✿

څه که یاران پرې د سپرلي ورېږي
چې د غرمو تاؤ ترېنه رَس وېستې وو
د هاغو اونو پاڼې شنې نه شولې

✿ ✿

څوک هېر ولې شي د ژوند حادثې
هوا چې لمسي پاڼه هم خوزوي
وېرم که جونګړه مې طوفان یوړله

Scanned by CamScanner

وائ منمه چې سړے ئې شریف
خو ژوند هم ځان له غرقولے نۀ شم
ستا نه خو سترګه د چا هم نۀ رپي

❁ ❁

ستا په سر کلي سره شر کړمه، خو
بې وجې څنګه چاته لاس واچوم
اوس څوک په اوچه هم لامبو نۀ وهي

❁ ❁

ډېر لوے عذاب دے د احساس محرومي
زۀ خو څۀ ستا لار کښې ولاړ نۀ ومه
تا د موټر هارن په څۀ اووهۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ دَ دردونو دَ صحرا تنده یم
ساه چې مې کله په وتو شي نو بیا
خدایه شته له شرم نه اوبه اوبه شم

❀ ❀

دَ تعبیرونو په فریب تېر وتم
ما چې په لاس کښې لنولکه اونیوه
نو دَ بناسُت رنګو نه تول والوتل

❀ ❀

جوړه کړي قیامت دَ لوپټو الوتل
ستوري راکوزشي دَکودر په غاړه
او دَ اوبو ښاخکي اسمان ته رسي

Scanned by CamScanner

سوچ کښې شي ورکه چې دریاد شمه زه
ریموټ په لاس کې وي ته ناسته وي او
چینلې هسې بدلوې لیونۍ

❁ ❁

که دې په زړه کښې وي ارمان د مینې
هلته راځه په بس ته بیا ځېرته چې
د پوخ سړک نه کچه لار بېله ده

❁ ❁

د سمندر طوفان مې ځان سره وړي
ستا نرګسي سترګې رایادې کړمه
پورته د ستورو چم ته او خېژمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حُسن دَ مينې په خوند څه پوهېږي
ستا دَ ېوې خندا نه زار شيرينې
خورې ورې دَ کهکشان سلسلې

❁ ❁

اوښکې دې اوچې له بڼو کړه کنې
دا دَ احساس چپه به تا ورکه کړي
غمې تيندکه مه دَ صحرا شګو کښې

❁ ❁

ځان رابرڅېره کړي دَ زړونو درزاء
دَ محبت آواز خو نهٔ ورکېږي
اوس هم فضا واړې زموږ سندرې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاڼهٔ ښاپونه دې زما شیرینې
نوې دلدل کښې دَ ژوند ښخه نهٔ کړې
مخ را ښکاره کړه چې یو لار را اوځې

❁ ❁

اوښکې څو کاڼو کښې هم لارې کوې
څو چې نرمې پکښې را تغله ذره
دَ اوچې دم دے څوک ئې څهٔ اونیسې

❁ ❁

زړهٔ مې یو درز کړې چې دَ کلي غریب
بیکرې تهک وهې اور اولګوې
په نیمه شپه چرته قیامت راشي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټک ورکول خو وي فطرت د لړم

خدای شته چې یو ورځ به دې مړ کړي په چا

د ډمې لور څه فرشته خو نه وي

❁ ❁

ساه چې د وخت اجیر ته راکاږي څوک

داسې د زور سیلۍ را والوزي چې

په بله واړوي د چم کورونه

❁ ❁

کاڼي د غرۀ له سره اورغړوي

چې مځ په لاندې ځي کورونه وران کړي

خو د طوفان د زړۀ نه تاؤ نه اوځي

Scanned by CamScanner

تهٔ چې د سیند په غاړه کور جوړوې
ډېر مبارک دې شه زما تسیینې
خو که سېلاب راغی نو بیا به څهٔ وې

❁ ❁

ښځو ته اوګوره چې واګې شلوي
د کټ په لنګه ئې بورقه پرته وي
په یوه خپه کړې په ټول کلي کښې

❁ ❁

خو ښه دې خپله خو وېرېږمه زهٔ
تا د کولال هنر بې لارې نهٔ کړې
جوړ د یوې خټې نه ټول لوښي دي

ستا تورې سترګې څنګه هېرې کړمه
ما د زم زم په اوبو هم اووينځمه
خو د لمنې داغ مې هغسې دے

❀ ❀

زړهٔ چاته سپک کړمه شيشينې زما
د راز خيښه درته ما کوله
خو ستا د خولې پرغولے هم نشته دے

❀ ❀

څوک هم د ژوند په خوږو پوهه نشي کېدے
لکه د کلي د تهاتکي مزدوري
څه د اوړو څه د بونږو اورسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا چې پرې شل کاله خواري کړې وې
هغه تصوير مې کباړي بازار کښې
په يوه نيمه روپۍ واخستو نن

❁ ❁

تپوس کوه مه، دَ ځوانۍ دَ مينې
خو په سيلۍ کښې باديوه اوخته
او دَ يو چيک سره يې تار اوشلوُ

❁ ❁

زما په خپل زړهٔ باندې وس نهٔ رسي
خو چې درځمه ستا دَ چم په اړخ
تهٔ دَ هوا خپو کښې زنځير اوتړهٔ

Scanned by CamScanner

تک شي عذاب د اسمانونو په لور
لمسې چې هم راته سپوږمۍ اوخاندي
ستورې مې وريت کړي په چابک د رڼا

❁ ❁

دا د فېشن جهالت هم اووينه
ا چې الف ته هم کوتک وائي تل
د کتابونو ستهال کښې ګرځي مدام

❁ ❁

خوب ته مې نه پرېږدي د تن زخمونه
ژوندے احساس مې تر سحره پورې
د ستومانۍ ويستو سزا راکوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وفايي کښې دې هيڅ شک نشته خو
ساه مې اوباسې دَ الفت ساده کې
زر درله جوړه دَ اوږو پوزه کړې

❁ ❁

سمسورې نه زمونږ دَ ښار جينکۍ
که ترې چاپېره ديوالونه تاو شي
اوخاندې زر دَ کور کړکۍ بېړته کړې

❁ ❁

حُسن په هر رنګ کښې قيامت جوړوي
زلفې چې واړوي له مخه په شا
دومره رنړا شي چې نظر اوسوزي

Scanned by CamScanner

اوس چې د شپې کور ته ناوخته ځمه
او وائي رب دې ځواني مرګه کړي ما
جانه! چې بیا ستا نه ګیلې نه کوم

❀ ❀

تل مې تېر باسي د الفت په فریب
بد دې بلا د تورو سترګو ازار
زړهٔ په شینتغه ښځه واوړېدمه

❀ ❀

وایم چې ښکل دې د تندي کوبنجې کړم
زړهٔ کښې چې هیڅ د مینې تاو نه لري
مړ دي به څهٔ شي د کاغذ ګلونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه راياد ستا د لمبې خوا ږه کړي
اوس چې د هر چا تېلي فون راشي نو
خدايږګو زما د زړه درزا تېزه شي

❀ ❀

شيرينې زړه دې لاندې باندې نشي
اچې تو تې تمانچه کړ څوي
خدا شته وېرېږي له هاکي د ږزه

❀ ❀

ستا د خپلوۍ ارمان مې هم او ړيه
خو ساه چې اووته د ګل د زړه نه
نو سرتور سر مې خوشبوې اوليدې

Scanned by CamScanner

بیدلے نهٔ شي د بنائست رنګونه
تهٔ ګوره اګے ئې د فطرت لاسو کښې
د موسمونو په فریب تېر وځي

✿ ✿

یوه لحظه چې هم هوا بنده شي
د زړونو شور د غوږ پردې اوشلوي
ما د ځنګل طوفان کښې ملهٔ ګېږه وه

✿ ✿

د طوفانونو زور په شا تمبوي
د محبت یوه نازکه خندا
له تاترې د ستره هم پورته ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته څو چغې هم ګونګې شي په خوله
د اوازونو دا ویجاړ کلي به
د خاموشۍ په ژبه څوک پوهیږي

❁ ❁

څوند کوي څومره سوزېدل مینه کښې
چې سروې بېغلې مې نامه اخلې
اورونه واخلم د چنار اونه شم

❁ ❁

څوک به دې اوورني د خپلې ویرې
او به خورې سرچې ازمرے نه ئې ته
هسې غرمېبې د لومبې بچیه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای شته هیڅ اته ملامته نه یم
که د مینې په تول روان یمه خو
د خپل رفتار سلسله نه ماتوم

❁ ❁

داسې د هر ستوري لټون مه کوه
پام کوه کور دې غرغنډې اونکړي
او رونه کړې د رنا جامه کنبې

❁ ❁

د فطرت ناوې ځومره ظلم دے دا
ځان ته غاورهٔ شي د نمر پلوشې
په چا رڼا کړي ځوک په اور سوزوي

Scanned by CamScanner

ستا خود سرۍ خو په ما سر ګرځوي
که چنګنړي ته هم کوږدن شولې ته
په چم څلت کښې به حلوه اووښم

بښېرازه پېغلې دَ واده نه ورستو
خوند دا سې دا روي تپوس مه کوه
لکه کټوۍ کښې چې کبان پاخه شي

حد ماتول وي هسې ځان ورکول
اخر به ماته شي يو ځز به اوکړي
څو به هوا په پو کنۍ کښې پوکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیل چاله ورکړه دا بچې غمېږه کښې
دَ خاورې خوند زما په خوله کښې دې لا
زهٔ ستا دَ کوډې په خوېدو څه کوم

❁ ❁

اوس که څهٔ وایُم ګنهګار به شمه
هسې په ما باندې تهمت ګوي
خپله خندا دَ ګل په وس کښې نهٔ ده

❁ ❁

نو لې چې مار له په مړه غلې شي
دَ غوږ پرده مې دا آواز وشلوي
ژوند ګوډاګے دے دَ فطرت لاسو کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زغملې نه شي د څوانۍ زورونه
د سمندر دا کم ظرفي اوويننه
په يو غورځنګ باندې اسمان ته رسي

❀ ❀

چې د ښې ژړا راياده شوله
زه ستا د لارو نه واپس راغلمه
بيا مې ځنګل ته ازمرے اوشړه

❀ ❀

مسافرۍ دومره اسانې نه دي
چې څکس ونو کښې د ژوند راغله نو
سپوږمۍ ته ګوره نيمه پاتې نشوه

Scanned by CamScanner

په نیمه شپه ستا د راتګ انتظار
پروت یم چې وسله د اسمان د لاندې
لارې په ما باندې څلي جوړوي

لو تږه مې مه د دلاسو په خړوب
پروا مې نشته که له تندې مرمه
داله غلبېل کښې اوبه مه رانیسه

چې معمولي تبه په ما راشي نو
وینه مې ناسته د پالنګ سرته وي
په سر مې تې له شپه زورونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د موسمونو قيد کېږي نه راځي عشق

که د ښائست جوبن دې تېر شو نو څه

مړاوي لا نه دي ستا د ياد ګلونه

❀ ❀

د ښائستونو ئې بلا واخلمه

چې په دروغه ترېنه هم خفه شم

خوب ورله نه ورځي بيا شپې رڼوي

❀ ❀

ما ئې تر مېنځه روغه رانه وسته

زه دوارو ډلو خپل دښمن ګڼلم

لاړ په پردي شر کېږي سر او خوره

Scanned by CamScanner

یو دردېدلي پښتون ماته ویل
ما دَ مړانې انجام هم اولیدو
ځکه ویښ یمه دَ خپل سیوري نه

خدای شته چې مرګ مو هم وژلی نهٔ شي
چې مو شیندل سرونه، لارکښې دَ حق
دَ کربلا تاریخ مو بیا نوی کړو

راټیټوم دَ اسمانونو غرور
په سر مې توره اوږانده دهٔ خو
دَ سر بازۍ لوبې مې پرېښې نهٔ دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند دَ غریب صحرا کښې نهٔ تېرېږي
زخمي احساس به اخر چرته اوړم
ستا دَ تصویر سترګه ړنده اوخته

دَ حبس نه مړهٔ نهٔ شو شیریني زما
تازه هوا به اوس په کومه راځي
هاغه یوه دروازه هم پورې شوه

شیرینه دا هم اوربدلے نهٔ شي
ورته چې وېم زما برخې خوښه ده
زر شو نړۍ او چیچې انګڼ ته اوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا مې سپوږمۍ تندر نیولې ده جوړه
پړده کښې نغښتې پلوشې دَ نظر
زما په زړهٔ باندې تیارهٔ راولې

❀ ❀

ځان ترېښنه تل په فاصله ساتمه
خو بیا چې هم آرام ته نهٔ پرېږدې ما
زړې واده شي چې ترې خلاص شمه زهٔ

❀ ❀

منه دَ طمعې کور خالي وي منه
څهٔ په جرګو باندې صحرا ته دَ ژوند
باران چې راشي نو طوفانونه اوړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور دَ رقیب په خوله باور مهٔ کوه
چرته په خر یاندې هم ناست نهٔ دے خو
وائي جهاز کښې مې سورلۍ کړې دې

❀ ❀

دَ پېغلتوب مخې راپارې نهٔ کړې
بلا موده اوشوه شیرینې زما
چې هرو خوله مې په خوله ایښې نهٔ ده

❀ ❀

دَ ناوې توب نخرې دې نهٔ منمه
مهٔ وینه پلار کره دَ تلو خوبونه
اوس خو دَ شلو بچو مور شوې نهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اَ دَ طلاق دَ نوم نه مرګ ښه کنې
خو ازادي ئې دومره خوښې دي چې
چرګ چې هم بانګ اوواي بام ته رسي

❀ ❀

هاغه خوبونه ما نه هېر نه دي لا
لاس چې به تا په سينه کېښودلو
او کوکړکو چرګو به هاکې شاربلي

❀ ❀

نور مې ماتم په بې وسۍ مه کوه
ستا په بڼو چې اوښکې اوښکې شي ژوند
شغله شغله ستورې په ما پرېوځي

Scanned by CamScanner

کهٔ ئې ګواښونه د نظر لیدے دے
نو مشرانو به وېشلے نهٔ وو
جنګ نهٔ بایللے نه ګټلے بنهٔ دے

❁ ❁

نهٔ مې رانیسي او نهٔ ځان راکوي
د مدارۍ لور ده شېرینه زما
پړے راسست کړي پړے راکاږي بیا

❁ ❁

چې خپه نیولے راته اودرېږي لښ
نو د بنادُست سپړلي تلوار اونیسي
خانه به وشي چې چرته کړه اوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

درپسې سیند خوځان کولے نهٔ شم
یوه دَ مینې سندریزه څپه
اوبو را اوړې وه اوبو یوړله

❀ ❀

شیرینې څومره زړهٔ راښکون وو پکښې
تا مې مرۍ باندې چاړهٔ راښکله
او ما دَ نوې ژوند تصویر ښکلوُ

❀ ❀

سوچ مې کاوُ څومره بې رحمه دے ژوند
بړبوکۍ مې کړې دَ سیند په سینه
بیا راله یو لحظه کښې سر ماتوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګ رنګ ګلونه مې راوړلي دوخو
چې تهٔ رانغلې نو شيږي زما
کاڼو په ما پورې خندا اوکړله

څهٔ خوندور دَ مينې جنګ دے کنه
زهٔ چې ترې پورته په کوټه اوختم
اَ دَ اننګو مينځے ته راکوزه شوله

دَ ځنې سرخې مې په اوبو لاهو شوې
داسې بدل کړم ازمېښتونو دَ ژوند
لکه چې سرو سره پاره اوکې

Scanned by CamScanner

منافقت دَ ژوند وژلمه خو

نن چې ماشوم بچې په مخ ښکل کړمه

ما وے که مانه فرښته جوړه شوه

دَ چهت پکے بې حده تېز تاوېدهٔ

چې ورله مخې له مرغۍ ورغله

ماته ئې خپلې بې وسۍ یادې کړې

ښځهٔ ورته پته ده څو غږ نهٔ کوي

اُف دَ کوچوان کاکا ټانګهٔ کلي کښي

لږه ورځ څومره حادثې زېږوي

هر يو امکان مې دَ خپو لاندې دے خو
چې ستا اوږدهٔ باڼهٔ رابرنډ شي په ما
دَ خپل ایجاد لاره کښې خنډ جوړ شمه

❁ ❁

دَ لوبکو مينې مې ژوند خاورې کړو
چې دَ رنګونو تماشې له تلمه
نو دَ ښائست کلي کښې سېومات کړمه

❁ ❁

لوبې کوه هیڅ درته غږ نهٔ کوم
ستا دَ فرېب فرېب ښائستنه لوګے
زهٔ دې دَ ژوند په حقیقت پوے کړمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویم که څوک ماته اوازونه کوي

په نیمه شپه رانه خوبونه تښتي

بیا به پېریان بوتل کښې نهٔ بندوم

❀ ❀

چې مې د سترګو نه راغلې وو خو

چا راته وېل تا ئې صفت کړے دے

ځکه په خپل تصویر مئین شومه زهٔ

❀ ❀

دغې چکر خو زمانې اوخوړې

ستا د رفتار مخه نیولے نهٔ شم

ځم چرته ځان له بله لار ګورمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې زما په شا ولاړه وې نو
زه د خپل ځان نه خوزېدلې نه شوم
ستا بېلتانه مې ځکه ملا ماته کړه

❀ ❀

ناوې زما مانه خوشحاله څه شي
کش چې شي تېز ه مې درزا ء شي د زړه
د بنا پېر و وطن کښې ژوند تېر وم

❀ ❀

خپله خپل ځان را تپولولے نه شي
د اباسين چپې به هېرې شي ستا
که دې رنګونه د اظهار اولېدل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدایه شته په تا پاندې مئین یمه خو
مینه د نورو سره څکه کوم
د ژوند ډرامه کښې مې کردار دغه دے

❁ ❁

ستا لوېټې ځان کښې را نغښتے یمه
چې د سفر په نیت روان شمه نو
د هرې لارې په سر تا اووینم

❁ ❁

زۀ سر د لاندې راګوزار نۀ شمه
نن د ژوندون د کوهِ قاف لارو کښې
ستا د وجود خوشبوۍ رقص سکوي

Scanned by CamScanner

څومره کم ظرفه دَ فطرت ناوې ده

ته چې په لپو کښې اوبه راکوې

واخلمه اور تنده مې لا زياته شي

❁ ❁

وائې دَ خپل زړهٔ نه مجبوره يمه

که تهٔ مې اور ته هم وراچوې نو

دواړه لاسونه به دې زهٔ ښکلوم

❁ ❁

دَ سپو نه ځان خلاصول ګران خونهٔ دي

بس يو هډوکے ورته واچوه نو

دوي به پرې خپلو کښې جنګونه کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو اعتبار خاورې شو
دَ امتحان مرحله تېره نهٔ ده
چینجي غونډېږي دَ کابل مېوه کښې

❁ ❁

په خپلو وینو ئې لاسونه سرهٔ وو
یوې ماشومې په سلګو کښې ویل
توبه، نکړېږي به بیا نهٔ غواړمه

❁ ❁

زهٔ به دَ څهٔ نه توبه اوباسم
یو خوا روا کارونه نهٔ کوي څوک
بل خوا حیا راځي شرمېږمه زهٔ

Scanned by CamScanner

ځان به په اوښکو کښې را اونغاړمه
د ګلاب پاڼه به کښتۍ شي زما
بیا د سیند په سر هوار ګرځمه

❁ ❁

سمندر رونه مې خوټېږي زړه کښې
په دې طوفان کښې چرته ورک نه شمه
ته مې یوه اوښکه لیدلې نه شې

❁ ❁

زه چې د خپل بخت ژړا اووینم
هیڅ په ځان پوی نه شمه پاسه زر
ځان د مور غېږې له ور اورسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بس خو ایمان دې خدای نصیب کړي زما
زه نه ولي یمه نه پیر فقیر یم
زما په قبر دې میلې نه لګي

❁ ❁

لمبې دې د مینې په خوند پوه نه کړمه
ستا ناز بینتو به له سره خلاص نکړي ما
پاسه د مور خوا له دې ځان رسوه

❁ ❁

د لوږې تندې نه به مړ شي اختر
لمڅې سپین بږیري مزدور ما ته ویل
د لوږو کمټې ته څو لاس نه نیسې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هم دَ ځان سره دهوکه ده یوه
اوري ږيې چې مې په خوب اوده شي
لاړې مې تېرې شي زه ساه واخلمه

❁ ❁

وائي زه خپل پالنګ ته ځان رسوم
نوره بېخي ايسار پېدلے نه شم
ستاسو کتهو نو کښې کتمل شوي دي

❁ ❁

زه له دروغو نه نفرت کومه
خو له وطنه چرته او تښتمه
خلق مې وژني که رښتيا وايمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته د کور لاره هم یاده نهٔ ده
تا چې ورونه د زندان لرې کړل
اوس به د زړهٔ دردونه چرته اوړم

څهٔ که د شپې د بلا خوله وازه ده
خو زما لارې له راتللے نهٔ شي
زهٔ ستا د سترګو په رڼا پسې ځم

دلته په یو حال کښې هم خبر نشته دے
څوک چې له غاره د نفرت راوځي
د محبت توره ئې سر غوځوي

Scanned by CamScanner

راباندې پوے ده ځکه مخ واړوي
که خپل غمونه ئې پېرزو کړل په ما
مړه به له ډېرې خوشحالۍ نه شمه

❀ ❀

تا ته ګناه نشته شیرینې زما
که ازمېښتونو نه په شا شوې د ژوند
چا په توده زمکه قدم ایښے دے

❀ ❀

یو اکائې ده ټول د مینې جهان
اوږده باڼه چې اورکې پاسوي
ستورې په نیمه شپه اتڼ واچوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساه دانه اوننهٔ ځي ويرېږمه زهٔ
چې ستا تصوير سره خبرې کوم
مانه زماد زړهٔ درزا، هسې ره شي

❀ ❀

ځان چې په ماهسې کوڼ کړے دے تا
اخر به خپله لاره واخلمه زهٔ
تر څو به تاته اوازونه کوم

❀ ❀

چې ئې د زنې خال ته ګوتې نيسم
شيرينه ما باندې راسره غونډې شي
وائي زهٔ سپينه يمه تورهٔ نهٔ يم

Scanned by CamScanner

زما تصویر ته په ژړا کښې واېٔ
دَ تورو غرونو پناه شوې خو
ستا دَ راتلو خوبونه اوس هم وینم

لور چې اوده شوله زما غېږه کښې
راسره غم شو ما ویل ځان سره
ستا پېغلتوب راته خبرې اونکړې

ګڼې نو ما به څه څه نهٔ وو کړي
خو دَ رشتو مېنځې کښې راګېر داسې یم
خوب هم پېغله خوښه نهٔ وینمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب به دې روغه کړي شیریني زما
ستا بیماري که ډېره هم لویه وي
دَ رب دَ فضل وړاندې هیڅ هم نهٔ ده

❀ ❀

دَ ذهنیت نه ئې خبر یمه بنسهٔ
رقیب چې ستا په حقله سوچ کوي نو
دا په ډېران اُکربتې بلوي

❀ ❀

زهٔ به ورحُم دَحادثو مخې له
که مې دَ ژوند اوربشه پاتې وي نو
دا تندرونه ما وژلې نهٔ شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ويړوي دَ دروغژنـو ربنستيا
چې په اسمان کښې بجلي برق اوهي
نو طوفاني شپه توره هم درنه شي

❁ ❁

څسې نه توري په لمن پوري شي
څنو کورونو ته هم سيئب اونکي
چې دَ اوبو وتلو لار بنده شي

❁ ❁

کومه ښکلا دې وايه اوستايمه
ستا انګې چې مراوي مراوي شي نو
دَ موسمونو نه خراج اخلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور دَ سپرلو په ذکر نهٔ تېر وځم

واړه رنګونه چې راټول شي په ځلے

نو تر ینه ستا یوه ادا جوړه شي

❀ ❀

ځه خپله لار نیسه پروا مهٔ کوه

مانګے چې ځي دَ اوازونو په لور

نو سمندر ترینه کشتۍ دوبوي

❀ ❀

توره او ډال به غورځولي وو ما

خو چې غښتلي دَ حالاتو شپه نو

چاپېره پرق دَ اورکو اوویم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دَ بدن ورېږې دې ښکل کړمه نو
بيا دَ ګلونو بڼ کښې نه ځائېږم
ما لوګى ځان سره واسوزوي

❀ ❀

داسې دَ ګلې دَ چينې په غاړه
چې ستا ښائست دالله اواز راکوي
زما سندرې به ګونګې څنګه شي

❀ ❀

په خاموشۍ باندې ئې مه تېروځه
دَ قربونو مرحلې غوڅې کړه
چې زور پرې راشي نو اواز به کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځه شوې د ګلي او د ښار فاصلې
کڅې پرانستې جينکې را اوځي
او طوفانونه سر راپورته نه کړي

❁ ❁

نمائشونه د جلوو مه کوې
زمونږ د ګلي دا کچه کورونه
دي طوفانونو ته د تيښتې نه دي

❁ ❁

څوک تر ښه ستر ګې پرانستلې نه شي
زمونږه چم ته د سندرو په ډاډ
هوا راوړي د لوښو سپلونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې ریموټ باندې چېنل بدلوې
شیرینې دې سوچ کښې راګیر شمه زه
دا سلسلې دې رانه ورکه نه کړې

❁ ❁

اوس مې تصویر هم پېژندلې نه شم
پر دو درشلو مې نظر یو رپو
زه د خپل کور په دروازه ننوځم

❁ ❁

ا دَ باران شپه دې جوړه هېره کړله
کچه کوټه چې څڅېدله په تا
او تا زما دَ کور زنځیر شرنګوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کور کښې اک یوازې ناست یمه زه
د کتاب پاڼې اړوم په مخه
اوس مې په سترګو څوک لاسونه نه ږدي

❁ ❁

اوواڼې ستا خبرې نه ختمېږي
مور به زما میراته پاتې کړي ما
ځم چې کونترو ته دانې واچوم

❁ ❁

بې شکه ته یې زما وهم ګڼه
خو زه په هیڅ هم باور نه کوم
ما د ګنجې لاس کښې ګومنځې لیدې ده

Scanned by CamScanner

ما په مرۍ دَ غوا چاړۀ را ښکله
خو چې مې ستا اوښکو ته پام اوکړو نو
خدائے شته زما نه کلمه هېره شوه

❁ ❁

زۀ به دَ درېو پوړۍ هندسې شمارمه
تۀ که دَ خپل مدار نه اونۀ وتې
دَ خپل خاوند سر به دې غوڅ اووینې

❁ ❁

وایم چې شل ډزې دې زۀ اُولم
توره چې لاس کښې دَ دښمن ورکوې
بیا ترې دَ سر خېر و نه غواړې څله

قاتله ته که ما وژل غواړې نو
بسه په اخلاص راسره مينه اوکړه
زه په ګواښونو درکو نه مرمه

❁ ❁

زه په الوتې لولکه پسې تلم
لا رانيوه مې چې ازاده مې کړه
ما دَ مرغۍ خوله کښې مُلخے اوليدهٔ

❁ ❁

اوس مې دا خور وجود راټول څنګه کړم
چې څانګې پکښې ولاړه وې ستهٔ
نن مې هم هاغه ائينه ماته کړه

ذرې ذرې شي د ښکارې ټوپکه
ساګانې اوځي له ټنګو پېغلو نه
ته چې د زاڼو په سېل ډزې کوې

✿ ✿

خدای شته چې ځان به په خمار اوچیم
خو که مې یاد وې د ښائست مېرمنې
ستا په کمڅو کښې به ګلاب نه ږدمه

✿ ✿

هر څه چې کېږي خو لندن ته نه ځم
د خپلې مور یوې خندا نه به زه
د غسې شل شل پي. ایچ. ډي. زار کړمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا حادثه هم معمولي خو نه ده
پېغلې چې ما سره تصویر ویستلو
ګوره زما کېسه کښې رېل ختم شو

❁ ❁

ګام ترې نه څنګه په خفګان واړوم
لکه دېټ مې ځان ته کلک اودروي
یوه لحظه کښې د پېړو قیصه ده

❁ ❁

شیریني تا چې ورته ګل لېږه کړو
سیند خونړۍ شولو، په واک کښې نه دے
د کلي سره خوله ماشومان ډوبوي

Scanned by CamScanner

څنګه راغلې يمه ستا کلي ته
شيرينې هيڅ رانه تپوس مه کوه
ما د خپل زړه دپاسه ښبې ايښې دي

❁ ❁

سر چې مې غوڅ کړې نو شيرينه زما
وايي زه دا د وينو کربنه ګودم
چې د درياب اوبه يې چرته اوړي

❁ ❁

وه لېونۍ له کوره مه راوځه
چاپېره کلي کښې سيلۍ الوزي
په تابه لاړه کښې لمن واړوي

چې ستوماني لږه ويستل اوغواړي
هوا ئې پاڼې پاڼې خور کړي وجود
د ګل خندا هم حادثه ده د ژوند

❁ ❁

شيريني اوس اووايه څه اوکړمه
ما د خپل زړۀ د غل نه ژبه پرېکړه
خو ماته بيا هم اوازونه کوي

❁ ❁

پرېږدئ ده چې دغسې دې خلق رټي
درته به کفت قدرې چاکړې نه وو
خو ستا په خوله کښې هم ژبه نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس مې تنکۍ غوښتنې وس کښې نهٔ دي

که تا پرې سترګې راوېستلې وې نو

داړه به دومره په سر نهٔ وو ختې

❀ ❀

دا سادګۍ ئې نشي تور په لمن

ګوره چې تېز باران کښې ښکلې جينۍ

دَ لوېښې دَ لاندې ځان پټوي

❀ ❀

پلار دې زما بابا ته بنه کړې دي

که تهٔ زما په خوله باور نهٔ کوې

درشه دَ مور نه دې پوښتنه اوکړه

Scanned by CamScanner

خبره وړاندې نه پرېکړې بنسټ ده
داسې چې بوسوکښې اوبه بوځي نو
هسې نه ورسته تري لانجه جوړه شي

❀ ❀

توپونه بنسټ نه وي نادانې جينې
که لاس او خپه دې لړه هم شي خطا
بيا به د سترګو لګېدو نه اوځې

❀ ❀

د کلي دا دستور مې خوښ نه شولو
پېغلې کټوی په نغري پرېږدي او
د کاونډې کره تنور لمبه کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ چې انګړ کښې به چرګان کوکو تا
او زه به تاسو کړه درغلمه
نو خو مره ختې به ترې جوړې شولې

❁ ❁

په زړه کښې ځان سره کرم ربیمه
دې کښې به خاورې ستړګې ورشې زما
پالنګ چې تو له شپې چغار کوي ستا

❁ ❁

خاورې څوک پوې شي په خوند و نو د ژوند
زموږ وطن کښې چې سپړلي راځي نو
نو بیا د مینې په اوګو سوره شي

Scanned by CamScanner

دَ سیخکو غوندې ژوندون دے زما
توره تیاره کښې پلوشې وېشمه
دَ کلبدنو لاس کښې اور واخلمه

❁ ❁

نن یو سپین بږیږې په ژړا کښې ویل
لو نه مې تښتي ایسار بړي نه اوس
بیا به طوطیان په کور کښې نهُ ساتمه

❁ ❁

خاوُړې به ورده زما قام اومومي
اونه چې هم دلته راپورته کړي سر
زلمي ئې ځانګې په تبر ونو وهي

لا خو دې سترګې غړېدلې نه دي
د ژوند رنده به دې هوار داسې کړي
دا ستغې سپورې به له تا هېرې شي

د ژوند يوې غرمې دې زور اوبه کړو
دا حادثې خو به راځي او ځي به
او لا خو ستا د زنې خال تازه دے

يو د اتيا کالو سپين ږيرې بوډا
ګورې په ډش باندې بربنډ فلمونه
او ناست دے لاسو ګڼې تسبې اړوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس چې دَ سیند په غاړه ناست یمه زهٔ
او دَ اوبو چپې راتاؤ شي له ما
وایم که ستا دَ زړهٔ درزاء تېزه شوه

❀ ❀

ستړې چې مانه اړولي دي تا
زهٔ دَ ساحل طرفته زور کومه
خو دَ دریاب چپې مې ځان سره وړي

❀ ❀

نن خو مې ټول بدن دړدونه کوي
شیرینې غېږه کښې مې کلک اونیسه
که ستومانئ مې دَ وجود اووتي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ګل فروشه ، زه مسین د ګلو
ستا او زما نظر کښې ډېر فرق دے
ته په شپېلې زه په شپېلو پسې ځم

اووانۍ دا فضول خرڅه نه منم
ماغه مېړمن مانه خفه ده په دې
هفته کښې دوه ورځې پانځې خورمه زه

ساده جینۍ هسې ځان ولې خوری
هغوی د شمعې وجود څه اور غمې
څوک چې په ګلې کښې سکاره پېتوي

Scanned by CamScanner

پېغلې زلمي د ښار د پارک په خوله کښې
څو مره د خپل مقام نه لاندې راځي
چې د موټر تورې شيشې خېژوي

❁ ❁

ځينې د ژوندون غوښتنې نه پېژنو
خداے شته چې سل کاله په ورستو لاړو
موږ چې يوه ګېنټه ګړۍ وړاندې کړه

❁ ❁

دا بې حسي به مانه ساه اوباسي
د ژوند احساس پکښې غورځنګ نه کوي
ستا د ځوانۍ تصوير په خوب اوده دے

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رو رو مې تا نه اعتبار پاسېده

ستا محبت هم اخبارې بيان شو

دَ پروف خامې يکښې بلا دېرې دي

❀ ❀

دَ ژوند په داسې مرحله کښې يمه

هر يو ماشوم چې راته اوخاندې نو

زما پرې مينه دَ بچو ماته شي

❀ ❀

چې يو طوطې مې بنديوان اوليدو

ويل مې ګېر جوړ په پنجره کښې شومه

رب دې وزرې دَ چا نهٔ پرېکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې په اسمان کوږې وريځې راشي
ماته د هاغې چم قيصه ياده کړي
چې اوسيدونکي ئې سيلاب اوړي وو

❁ ❁

خدائے شته د کور مې دروازه نشته دے
خو زه راکښې په دې فريب کښې يمه
چې هواګانې ماته ور ډبوي

❁ ❁

زړه مې درزيږي چې ئې اونه وينم
د سميه او د نعمان مينه مې
په خپل حسان باندې هم ماته نه شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خیال اوباسه ستوماني شیریني
څه بې حجابه دي دَ نمر پلوشي
ستا تصویرونه په دېوال جوړوي

❁ ❁

درني وریځې په اسمان شوې خورې
اوس دَ ځنګل نه په تلوار را اوځه
دلته دَ تندر غورزېدو وېره ده

❁ ❁

اے دَ رنګیني لوېتې مېن مني
ته چې اوده يې او سیلۍ والوزي
وېم که هندو رانه کشمیر یوړلو

Scanned by CamScanner

دَ ګودرونه دَ ښائست بلبله
چې دَ اوبو څاڅکي را اولي په ما
نو چار چاپېره په کلي اور پورې شي

ته که سوره شوې دَ هوا په اوګه
خو دَ اثر نه مې وتلې نه شې
زما دَ اس رفتار به تا لاندې کړي

زه چې سر تور سر جینکۍ اووینم
په زړه کښې ځان سره کړم رېبمه
دَ وخت طوفان به مونږه چرته اوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما له زما د سوال جواب راکړه ته
مېړمنې نیت که دې صفا وي د پېين
بیا په ویښتو ولې حضاب لګوې

❀ ❀

تا چې زما په لاس دستخط کړے وو
داسې شو وران لکه دریاب د کلې
کچه کوروند په اوبو لاهو کړي

❀ ❀

ځان مې په اور پورې نیولے دے بس
که زما سوي ځې ته پام نه کوې
ما سره هیڅ نښته ثبوت د مینې

Scanned by CamScanner

مینې د ژړي مازیګر کړمه ژړا
تا چې سپینې پوړۍ را اخلئ کړمه لو
یوه لحظه کېږي ژوند اشپه تېره شوه

غم زما زړه داسې خوږېږي نه دې
ډېرې چې ځان پانګې خوارګر کړي دي
څو د خندا هغه چې ژړه نه شولو

د غه احساس به پوهیږي اوږي ما
پېغلې چې هسې هم تښتي ګروي
وایم که ماته سلامونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس که زهٔ مرمه خو خوا زهٔ به وېښم
یوې کمزورې دَ انار اونې ننن
یو زور اور طوفان په شا تمبوُ

✿ ✿

نن مې جوړ بله خودکشي اوکړله
ستا لوېټې نه چې مفلر جوړ شو لو
زما شمله نوره هم هسکه شوله

✿ ✿

دغه علت به تربته خنکه اوځي
دَ بېدارۍ نغمه چې وایمه زهٔ
زما دَ قام زلمي په خوب اوده شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ګاڼو ښار دے ګورې پام به کوې
بيا به خپل ځان راټو لو لے نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئينه ماته نهٔ شي

❀ ❀

دا خپل ښکارې قطرت به ما ړو بوي
چرته چې اووينم رواني اوبهٔ
وهم که په زانو پسې منډې وهم

❀ ❀

ګوتې په مروړې بيا، خوشې به نهٔ وي
زما رقيب دَ اوچې دم دے ګورې
وه لوګی په فاصله ترې اوسه

Scanned by CamScanner

ژوند د بقا د اندېښنو مېوه ده
که د تخليق شعور پکښې نه لري
نو چرګه ولې په هګو ناسته دي

❀ ❀

د موسمونو جيبې اوخوړې جوړ
د ښار ښځه بنګله چې، ته پرېږدې او
د کلي شاړ کور ته ترې کړه کوې

❀ ❀

نور د کېبل تارونه مه خوروه
زما د ژوند تصوير ترې نه سازېږي
ستا د تهذيب رنګونه ما اوليدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کاڼو ښار دے ګوري پام به کوي
بیا به خپل ځان راټو لولے نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئینه ماته نهٔ شي

❀ ❀

دا خپل ښکاري قدرت به ما ډوبوي
چرته چې اووینم رواني اوبهٔ
ویم که په زاڼو پسې منډې وهم

❀ ❀

ګوتې به مروړي بیا، خوښې به نهٔ وي
زما رقیب دَ اوچې دم دے ګوري
وه لوګيد په فاصله ترې اوسه

Scanned by CamScanner

ژوند دَ بقا دَ اندیښنو مېوه ده
که دَ تخلیق شعور ښځې ته لري
نو ځکه ولې په هاکو ناسته دي

❁ ❁

دَ موسمونو جیس اوخوږې جوړ
دَ ښار ښځه بنګله ځي ته پرېږدي او
دَ کلي شاړ کور ته تړې کړه کوي

❁ ❁

نور دَ کهېل تارونه مهٔ خوزوه
زما دَ ژوند تصویر ترې نهٔ سازېږي
ستا دَ تهذیب رنګونه ما اولیدل

له دې دښمنو نه بهر راوځه
لا که خبرې يې زده کړې نه دي
دَ ښاروني مخوکه مه پرېکوه

✿ ✿

چې په ځنګل کښې په ما شپه راغله نو
سپوږمۍ دَ اونو منځ کښې ځان پټ کړلو
ځان ته دَ چا سترګې رايادې کړمه

✿ ✿

خدايه شته زما دغه مطلب خو نه وو
ما چې در ياد کړو دَ مشکنو امېل
په تا نرۍ نرۍ خوله راغلله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا صحبت کښې مې خپل ځان ګڼه کړو
لاس کښې مې هیڅ نشته شیں یې زما
تا له ګجرې له کومې راوړمه زۀ

❁ ❁

ستا سادګۍ مې زړۀ وي. لیونی
تۀ له هغوي نه دَ خپل طمع کوې
څوک چې مدام ګلې کښې سپې جنګوې

❁ ❁

دُ انتظار لمحې قیامت وې ګلې
زۀ داسې څاڅکي څاڅکي ویلې شومه
لکه ګلاب چې څوک په اور اونیسې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ئې زما د پلاره کور پرېښې وو
اُ لېونی دومره بې وسه شوه چې
زما کتاب په کباړي خرڅوي

❁ ❁

دَ دوارو روغه اوس بلا ګرانه ده
لاره دَ ژوند تري بېله کړې ده ما
وخت په یوه ځې زهٔ په بله خُمه

❁ ❁

نن یو بوډا ته اُیسنې اوویل
ستا دَ غوږونو ویښته هم سپین شوخو
اوس هم دَ ښغلو په خندا تیروځې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ د صحرا غریب کښې ژوند تېروُ
خاورې سموُ او خورې کاروُنه زموږ
ناست یوُ مدام له شکو پړې غږو

❀ ❀

نه زور منو او نه زیاتے کوو موږ
واوره د امن په غریب کښې وُرکه
موږه د باز منسوکې نه پړېکوُ

❀ ❀

تازه تازه وي د دالان سپورې ته
پازه ئې مړاوې کړې د نمر پلوشې
بېغلې زموږ د مینې پلانټ غوندې دي

Scanned by CamScanner

ښکاره کوم ئې د ځوانۍ رنګونه
زه د فطرت ناوې د لاسه نیسم
او په ړولۍ کښې ئې د خیال کښېنوم

✿ ✿

شیرینې ګرځم د کلام لارو کښې
چې ستا د ژوند غمې رایادې شي نو
د ګورو اونو بڼ کښې اور واخلمه

✿ ✿

او منه سر به دې د خپو لاندې کړم
په ښېښ فریب کښې راګېرېږمه نه
زه د مارانو نسل ښه پېژنم

(c) ketabton.com: The Digital Library

که یو څو ورځې وي برداشت به کړم
زهٔ دومره لویه سینه هم نهٔ لرم
چې تل به ستا ماشوم له پېره ورکوم

❁ ❁

زهٔ د ګناه بازار ته هم تلے وُم
خو چې د مور اوښکې رایادې شولې
توبه مې اوویسته واپس راغلمه

❁ ❁

لار پکښې نهٔ موې د نمر پلوشې
تازه هوا پکښې بېخي نهٔ لګي
د ژوند په داسې تاخانې کښې اوسو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په تشو کټو اور لمبه شي
خو هاغه وخت کښي د پښتو چرته وي
د ښار درزيان چي درله ناپ اخلي

❀ ❀

د ابادۍ پکښي درک نه لګي
د ښارمغانو اوازونه اورم
په ما په داسي ځاے کښي شپه راغلله

❀ ❀

اوس زۀ د کلي په ناموس باندي مرم
ما چي مي لوربنګل کړه په دوارو مخو
يو د رڼا سيلاب کښي ورک شومه زۀ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ پلوشو سفر دې ورانده ځي خو
دَ بښاغلستو نو دَ سپوږمۍ انتظار
زما په ځنځ تورې حلقې جوړوي

❀ ❀

ستا په یادونو کښې مې ژوند خوندي شو
دا دَ دریاب دَ سر نقشونه نهٔ دي
چې حادثې یې دَ ځان سره وړي

❀ ❀

شیریني ستا خو ځلوبې خوبنې وي
چې خپلې بدې ورځ ته اوګورمه
نو زما سپوږمه نمرۍ هم اونخلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ پابندي چې په تا نهٔ لګوي

مخ کښې هر وکې راوستلي دي ستا

ته دَ خاوند آزاد خیالۍ یوړلې

منم چې تهٔ ما سره مینه کوې

خو زهٔ دې بیا هم خپلولے نهٔ شم

ستاسو دَ کور چار دیوارۍ تنګه دے

هیڅ ازادۍ راته حاصلې نهٔ شوې

وضاحتونو کښې مو ژوند تېر شولو

مونږ ه په یو بل اعتماد نهٔ کوؤ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې وېښل خپلو همزولو ته نن
چې د ښکارې د سترګو شمع مړه شي
هله په خپل پالنګ کښې خوب اوکړمه

❀ ❀

ته د کابل يوه ساده پېغله يې
زه خوشحال بابا چې نزدې راځې خو
څه! د بابا پو زه دې مه پرېکوه

❀ ❀

د ښار مېرمنې ته خبر يې که نه
د يو مزدور سترې ستومانه وجود
څو مره دمه شي چې ستا کور اوينې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې منډې ترړې مې دَ ژوند سترې کړې
سترګو ته ستا تصویر راوړاندې کړمه
زړهٔ دَ وختونو له چکر نهٔ اوځم

اوس زړهٔ بخښله په ځان شک کومه
ټول راته وائي بدعمله ئې تهٔ
مینې زما دَ ځي ګونه ورانه کړه

ما دې په سر لوئې دعوې کړې وې
خو تا زما دَ لاسه لاس رابنکلو
اوس زړهٔ په کوم تاخ کښې ځانګی واچوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شرق دې اولګی رسمونه د ښار
چې د کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما د هوسۍ کټ کښې میلو اولیدهٔ

❁ ❁

خو مره بسیاره دے دریاب د مینې
وېم که ما تخت د سلیمان قبضه کړو
بېغلې چې تا ماله ډالۍ راکړله

❁ ❁

د یوې پېغلې بې وسې مې وژنې
تسنده ماتېږي نه زما د نظر
ناوې که ټوله د کالو ډکه شي

Scanned by CamScanner

تهٔ راته خاندې خو شيرينې زما
دَ ژوند له خېږ نه مې باور پاسوي
ستا په ګمڅو کښې چې ګلاب مړاوي شي

❁ ❁

دَ هر سپرلي دَ موسېدو نه مخکښې
موږ دَ نښتر دَ اونو کُر کړے وو
ددې سړک غاړې خالي ولې شوې

❁ ❁

بوټې چې دي لڼ هم په اوږدو پرېوځي
لکه دَ چړګې اواز نه کوي
تهٔ دَ تخليق عذاب زغملے نهٔ شې

(c) ketabton.com: The Digital Library

واوره راغلې چې ساخښې له يې ته
ستړې له تا نه ځکه نه ادباسم
چې دغه ستړې دې ويستل غوارمه

❀ ❀

زر ده چې شاړې شي چړې د کلي
اوس که زلمي چرته يو ځاۓ اوينم
خپله درنه او د بل سپکه وانې

❀ ❀

سر تورې مه راځه زموبن کلي ته
تا چې په کومه زمکه خپه ايښې ده
هلته د خلقو نه ځاې اوتې دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ مرګ په خوله باندې دَ ژوند زېرے

هلته چې ستا سرهٔ اننګی اوبو شو

دلته دَ کاڼو نه شغلې اووتې

❀ ❀

دَ ښار بې حسه مرمرینې ښکلې

کله چې ستا بدن خوَله اونیسي

وېم که خوک بُت دَ سومنات لامبوي

❀ ❀

یوې ښارې راته سلګوکینې ویل

تا ته زمونږ دَ ژوند په سته نشته

هره دَ ښار جینۍ خرابه نهُ وي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سمندر چپې شمارلې دي چا
زما دَ غم مانه تپوس مهٔ کوه
چې ته حساب کتاب کښې تېر نهٔ وې

❀ ❀

اوخاندې ماته، لیونۍ اووائي
ځان دَ ژوندون سختو ته ځکه نیسم
دَ غرهٔ لمنه کښې چینې را اوځي

❀ ❀

دَ احساساتو ژبه مهٔ کونګوه
دَ خوشحالو اظهار دَ ځان دپاره
دا ګسه اکاني ضروري نهٔ کنې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان مې د ژوند پنجره کښې بند لیدلو
چې د وجدان دروازه بېرته شوله
ما د زړګونو کالو لار سر کړله

❁ ❁

ښکته به حق د چارا لاندې کړمه
ما د رېل ګاډي د پايو منړه کښې
د يو مزدور د سر ټوټې اوليدې

❁ ❁

جوړې زما ضمير په حق اورسېد
ګوره چاپېره اذانو نه کښېږي
خو د خپل ځائې نه هړو ړق نه وهم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خولې له يې نهٔ راوړمه وږم کوي
تا چې دَ سود په مال خيرات کړې دے
په ما حرام شه، دَ خنزير غوښه شه

لمسي بې ځايه انديښنو اوخوړې
ګنې نو ستا نه ګېړ چاپېړ شيړنې
قلا هم تاوُ ده او رڼا هم شته دے

تبه که ستا سر ته ختلې نهٔ ده
پرېږده دَ مينې په جواب کښې به تا
دَ خپل کاکا زوے ته کنځُل نهٔ کول

Scanned by CamScanner

اُف څه ټپه ټپه شیرینه وائي
دَ هائیکو نوې جواب نشته دے
څوک دې اظهار غوندې غزل اولیکي

✿ ✿

هره موقع دَ لویو ټوقو نهٔ وي
کار چې وران اوکړې نو نخرې مهٔ کوه
هسې نه تاله په مرۍ غلے شم

✿ ✿

زما ناموس له هر څه مخکښې دے نو
دَ خپل قامت پروا دې هم اونکړه
دا مې په کم فهم کښې تصویر ځایوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته خپل خوں دړ غنبلے دے خو
دومره را اووایه تښیږي زما
ته مې د ژوند جواز په څه رد کوې

❀ ❀

څه لېونتاري خپله لاره نیسه
ته ورته ګڼې ورستو کېږي څله
سپي به په تا پسې زغیږ اوشلوي

❀ ❀

چاپېره ګورم او قدم اخلمه
زه د ناموس ساتلو غم کښې مدام
تل د بنکاري د سترګو لارڅارمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا شخصیت دَ اوبو څک دے منه
څه که دَ خپل خاوند ناموس نهٔ شولې
بیا آخر ښځه ځان ته وائې په څه

❀ ❀

آ چې له ورایه به ئې زهٔ اولیدم
او ناګهانه به ئې خوله ګونګه شوه
اوس دَ طوطي په شان خبرې کوي

❀ ❀

وېم که څوک مایاندې کورې ورزوي
دَ پښتنو ښځې چې اوویسه
دَ ډګرې دپاسه خپې وارووي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم زما دَ سوي ځګر شـیرینې
بېنې په تا باندې اثر نشته خو
ګل دې په لاس کښې پاڼې پاڼې شولو

❁ ❁

یو پنجابي راته پېغور کوؤ چې
اُ پښتنه پېغله مدام ما سره
دَ سیکس موضوع باندې خبرې کوي

❁ ❁

پېغلې چې نن ستا دَ دُرشل مخې ته
ماتې ټرندې دي دَ بکسونو پرې
چا جوړ دَ خپله کوره غلا کړې ده

Scanned by CamScanner

دَ کائنات دَ زرۀ درزاء یمه خو
چې ستا دَ سترګو رڼائۍ ته شي
وایم که غار کښې دَ تیرو بندي یم

❁ ❁

ګوتې چې شمارمه په سوچ کښې ورک یم
شپې یې ماته لېونے مهٔ وایه
دا خو زهٔ ستا بې وفایي یادوم

❁ ❁

ستا دَ فرېب له ژوند نه مرګ ښهٔ ګڼم
دَ سمندر څپو ته ځان سپارمه
خو دَ کاغذ کشتۍ کښې نهٔ کېنمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هاېټکو ناوې خبره واوره
اوښکه زما دَ بدن تهوله وینه
خو زما قام ته اورکې پرقوره

❁ ❁

شین ېنې رب دې په امان کښې لره
ستا به دا اوبښکې له ښهو اوچې شي
خو زهٔ به ښاځکې ښاځکې ویلې شمه

❁ ❁

دَ موضوعاتو لهځ کې نشته خو
ستا دَ بنا دُست لمن چې نهٔ پرېږدمه
په ژوند دَ مینې حکومت غوارمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر ماښځه نه پس دعا غواړي دا
مات يې کړي ربه دَ دښمن لاسونه
زما جانان ته چې تاوان رسوي

❀ ❀

واوره دَ خور او لور ناموس ساتمه
بيا داسې ما ياندې راتېره نهُ شي
کنې نېزه کښې به دې سر پورته کړم

❀ ❀

دَ ښار او بو درنه لشه اووېسته
شور چې شي ساز، په سوره ننوځي
تا خو دَ سر دپاسه سر نهٔ منهٔ

Scanned by CamScanner

اوس مې په سترګو باندې ښنه نه لګي
ستا ځانګېدلې پرتوغانې خاورې شه
د مخ سرخې دې په اوبو یوړلې

❁ ❁

ته چې ښځې خبرې کوې
زما جانان زما نیازبین بچیه
ومې چې په دواړو مخو ښکل کړمه تا

❁ ❁

اوس راته خپل زخمونه ښائې ځله
چې په یو ځائې کښې ګړه وړه جوړ شي نو
بیا پکښې هر څوک په غونډسکو لګي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس به سنګار له دَ ځان چرته درومې
تا چې په کاڼي زما مخ ویشتلو
نو اینه دې د کوډ ماته کړله

❀ ❀

پوزه دې پرې مه شه د قام لپونه
دا ته دَ کلي په دې شاره لاړه
او وایه هر مازیګر چرته زغلې

❀ ❀

دَ ژوند دَ هرې کشالې سمون وي
لږ به دې ماته انتظار کړے وے
دومره دَ لوے توپ ضرورت خو نه وو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمان ته رسم په غور ځنګ د مینې
ځان راته خدایګو شاهزاده ښکاره شي
ما چې شیرینه په ښروس اولې

❁ ❁

دغه شعور ورله ورکړے دے چا
ښکاري چې کوته په کوترې کېږدې نو
پس شي له اونو نه مارغان والوځي

❁ ❁

ما د تاوان سودا خو نهٔ ده کړې
وُرک چې د زلفو په ځنګل کښې شمه
د بینا سُستونو خزانې اوموم

Scanned by CamScanner

دَ ښائسټو نو خوب که هم اووینم
دَ ازغکو ترخې اوبهٔ اوڅکمه
لمبې دَ ځوانۍ په خوږو یوځنه اشومه

۞ ۞

دَ مورولی جذبه دې ستا یمه زهٔ
تهٔ چې پردي ماشومان هم اووینې
ستا له سینو نه دَ پیو دارې اوځي

۞ ۞

دَ کور کارونه درته پنه پراته دي
غریبه پېغلې سنګار مهٔ کوه
ستا په قسمت کښې شاه زاده نشته دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خه ناروا پېغله ده ماته وائي
ستا په سينه به ګوم منګولې
خو داسې کلک رانه مروند مه نيسه

❁ ❁

زېړ ګي زېړ ګي، سلګۍ سلګۍ شېرينې
ما د پېښو پنجو کښې خوب لېدلو
چې ښرڅانو راته خولې وازې کړې

❁ ❁

ستا د ربتيا خبرو تاب نه لرم
نور دړله مخې له درتلے نه شمه
زه به د کوم کوم سوال جواب درکوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوچ تار به ستا په بدن پاتې نهٔ کړي
څومره ویر به زړې په ځان، خورم خودې نه
یو څو شپې کېته، شپې دې بس

❁ ❁

مینه رښتیا دَ بدن وینه اوڅکي
لا ستا دَ کور مخې ته ناست نهٔ ومه
زړهٔ مې ستومان، خپې مې مړېږي شوي

❁ ❁

ځهٔ لیشتینکې مخ دې ورک شه، زغله
اَ دَ چینار چینار قامت مېرمنه
تا په کمڅو کښې اونږاندهٔ نکړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ تقدس دَمینې ننهٔ ردکوم

خو ما چې چا باندې باور کړے دے

هغهٔ مې ستر کو نه راتجهٔ اورې دي

❀ ❀

بُت دَ رنګونو زما نهٔ دے پکار

زهٔ په ستاینه دَ ګل څهٔ اوکړمه

چې خوشبویانې رانه لار بدلوي

❀ ❀

تورو ګچو راکښې لښې پرېنې دي

اوس چې اوبدهٔ بانهٔ رابرندشي په ما

زما بدن باندې ویښتهٔ اودروي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاندي خواږه خواږه راکوري مدام
دوه قاتلاني دي راځي راپسي
ځان له دَ چا په توره سرغوڅ کړمه

❀ ❀

دَ ستر کو تور دي دَ غزل مطلع کړم
داسي راتول راتول تقسیم شومه زه
لکه دَ کاڼي په منځ نیم شومه زه

❀ ❀

دَ آرام سپوږمۍ مي حلواق تېر وي
ډېره که اونه دَ صحرا ګوره ده
دَ ژوند په لاسو کښې دَ مرګ توره ده

Scanned by CamScanner

اوس هاغه ګودر سپوږے دَشال څرته دے

چې ستا په مخ، زما په زړهٔ مېشتهٔ وو

اووایه ستا دَ زنې خال څرته دے

❁ ❁

ددې ماحول جادو کښې ګېره نهٔ شې

چې دَ هوا رفتار کمېږي دلې

رو رو چېچې دَ سمند رتېزي شي

❁ ❁

راشه په ساه ساه کښې مې ستا مینه ده

ستا که باور نهٔ وي زما په ژبه

زما دَ زړهٔ دړزاء ته غوږ اونیسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس دَ سکښې ما بنام تصویر جوړ وم
چې ستا څوانۍ ته در نژدې غونډې شوم
زهٔ دَ لمبې دَ سر لوګے غونډې شوم

❁ ❁

ستا دَ بنا نُست خمار چې چلے دے جوړ
ګنی که زهر ئې په تن کښې نهٔ وې
دَ اباسین په خوله کښې څګ ولې دے

❁ ❁

سیلۍ چې کلي کښې راوالوتله
چرګو وزرو کښې راټول کړه بچي
ژوند دَ نسلونو دَ بقا نامه ده

Scanned by CamScanner

خفه په خپله تنهایی نه یمه
خو ساه مې اوځي چې د کور او نه کښې
زه د مرغۍ بچې یوازې وینم

✿ ✿

د اورینتل بلاک په اوږدلان کښې
زه چې په هرې زاویې گورمه
د قاتلانو سترگو شیش کښې یمه

✿ ✿

د غم چیچي د سږي نخ ورانوي
د یوې مور ژړا لیدلې ده ما
اوس د مرغانو بچې نه رانیسم

زما آواز به دې زړهٔ ټق اوچوي
ما په شوکېس کښې اېښودلے نهٔ شې
خهٔ ډيکوريشن پيس خو نهٔ يمه زهٔ

❁ ❁

سم راته ښکارې د پښتون ښځې دې
اول دې ماته راببره کړې او
روستو بيا راشې تا په شا ټپوي

❁ ❁

زما د مرګ نه سترګه نهٔ رپې خو
چې حادثې لاره کښې اووينمه
نو د جهاز نه په چترۍ دانګمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټکیا وي ټوله ورځ کاروانه کوي
خو د جذبو په ژبه نهٔ پوهیږي
ما د روبوټ سره وادهٔ کړے دے

زما کتاب څې جینکۍ اولولي
اووائي دا زلمے به څرته وینو
دهٔ خو زمونږه نه بڼې ویستې دي

لوږه د مینې په مرۍ غلې شوه
ماته ئې سپوره ډوډۍ کېښودله
پېغلې ښځیله پراتې اوخوړې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې مه څه دغوبل مخې له
بڼې له منځه ترینه ځان اوباسه
چې تماشګیږ د تخنبې منځ نه اولي

✿ ✿

د ژوند پایه څه ناروا تېزه ده
دا هم زما دوه تصویرونه دي خو
دواړو کښې هیڅ مناسبت نشته دے

✿ ✿

رانه یه ساه دړه په سخته اوځي
وړنے چې ما نو د نیاڅت مېرمنې
بیا د کلونو ډالۍ مه راکوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شرق دې ګټه او تاوان اونګي
د ګل ورېږې چې پکښې اور اخلي
داسې وطن دې په سېلاب لاهو شي

❀ ❀

زما سينه کښې يې خپل سر پټ کړلو
زړه ته مې نور هم راځغلته شوله
ويل يې مه څه ما پرېيان وينې دي

❀ ❀

دلته د هر چا په تندي ګوټې دي
ژوند ته هغه چې د خندا ورځني
زه د کاغذ ګلونه هم نه ګټم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اَ که همّام دے که سعود، اسامه
که فائقه که ثوبیه که سعد
ټول مې دَ مینې دَ اسمان ستورې دي

❁ ❁

دَ لوئے قدرت مالکه ما اوبخښه
که اراده مې نهٔ وه جرم خو دے
دَ خپلې مورغاړې شهید کړے دے ما

❁ ❁

رانه غزوه دَ بدر هېره نهٔ ده
که آخرې ساګانې هم اخلمه
زهٔ به دَ خدائے لار کښې جهاد کومه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ خپره پښه نهٔ یم خوشحالهٔ اوکړمه
ستا په لاسونو کښې چینجي اونشي
په خپله مور لمګوزارونه کوي

❁ ❁

ډېر لوئ کړاؤ غواړي یو والې د سوچ
خېر که مې ښځه په مزاج نهٔ رسي
زهٔ خو لا مورهم پېژندلې نهٔ یم

❁ ❁

زهٔ د خپل قام دانشوران پېژنم
زما په سوال به غلي پاتې شي تهول
او د سګرټ نه به لوګي پورته کړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

درته چې ګورم د خالونو په داغ
د اوښکو زهر مې مرۍ په سوي
اسمان د ستورو اوړه خونه ده

❀ ❀

کم اصلي ښځې نه دي او ساته رب
خدائے شته که مړه ئې کړي خونه سمبړي
د سپي لکه به د چا پلار نېغه کړي

❀ ❀

ما چاله سترګې توري کړي نه دي
پېغلې زما په لمن داغ لګوي
رانجه چې پوري کړي نو ژاړي څله

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې ویښې لاړمه ډوبه شومه
زړهٔ په څه سېځي دَ موټر مالکان
بیا به زړهٔ لټ دَ چا نه نهٔ غواړمه

✿ ✿

دا څنګه بنه دَ غاړې غوږ شي زما
سنګسار سنګسار مې شي احساس دَ وجود
زړهٔ چې ماشومې لور له پېرق ورکړمه

✿ ✿

ماتم ماتم شوره دَ ساحل سندره
زما جونګړه جوړ سېځلې ده چا
ما دَ دریاب په سر ایرې اولېدې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رانه خوبونه تښتولي دي تا
دا څه پېريان درباندې ناست دي اخر
په نيمه شپه چې ستا نه چغې اوځي

❁ ❁

ځکه زهٔ ستا په خوله باور نهٔ کوم
که تا ته ياد شي نازنينې پېغلې
تا به مين کاټو کښې ټکي کوله

❁ ❁

بې ځايه ويرې مو ځوانۍ خاورې کړه
سرته رسېږي نه کارونه دَ ژوند
پېغلې راځه چې دواړه مينه اوکړو

Scanned by CamScanner

منم خوږې او به دي ستا سپورې دي
خو دې پړاؤ ته د راتلو نه وړاندې
دېر مې د خپله ځانه اوږد وېښتې مې

تا چې زما تصوير په ښه ښکل کړلو
وینې مې ټول بدن کښې جوش اوهه
سمندرونه مې د خیال سپورې شو

په شوګیرو باندې ستو مانیږو اوس
بیګاه مو ټوله شپه خبرې اوکړې
خو پټ مو اوساتل د زړه حالونه

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

ستا په لمنه باندې داغ نشته دے
دا خو سپوږمۍ خپله ځواني تا سره
یو څو ساعته امانت ایښې ده

❀ ❀

دَ ګوګر پرېشر دې سهوا دے بلا
ساده جینۍ اور ورته مهٔ تېزَوه
په چم ګاونډ کښې چرته بم اونهٔ چوي

❀ ❀

زهٔ بې وسې باندې یقین نهٔ لرم
دَ خپو دَ لاندې بهٔ ئې زمکه خو وي
که دَ غریب په سر اسمان نشته دے

پېغلو سیندونو ته منګي مه وړئ
څوک ساه لرونکي ئې ډوب کړي دي جوړ
دا چې اوبه بوږ بوږکې جوړوي

❁ ❁

چې پرېښودې مخ زما اووینې
تو په خندا اووائې ژاړې څله
راځه چې زۀ درله ژبې ماته کړم

❁ ❁

دَ بد نصیبو په دې وران کلي کښې
مرغان چې جالې جوړوي شیرینې
دَ طوفانونو علامې ښکاره شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر یو ګل دَ زړهٔ سندره یمه
دَ خپل احساس په درته څهٔ وایمه
ستا دَ ساګانو دَ ورمو نامه ده

❀ ❀

چې منړې تر ړې هنګامې جوړې شي
څوک بې ګناه پکښې په سر اوړي
لارو کوڅو کښې ونغږې مهٔ کوه

❀ ❀

تورو شپېلو نه چې لوګي پورته شي
ویمه که ورځ مې دَ وادهٔ ده ګنې
زما یاران ما په پالنګ خښژوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ په دې کلي کښې سرې ننتې دې
چې د چا څه زړه غواړي هاغه کوي
چړکه یانګ اوواني چړک ها واچوي

❁ ❁

زما سندرې خوندې کړې دې چا
ځان نه بلا په فاصله پروت یمه
راته نزدې نه شې میراته به شې

❁ ❁

زه په خپل ځان کښې راتولیږمه نه
نن دې جوړ خوب د بیغلتوب اولیده
ستا په بدن کښې ستا جامې تنګې شوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ حاسدانو په زړهٔ اور بلوه
ګوروبه، هر څهٔ چي وي، غم مهٔ کوه
او خاندهٔ کلکه راتږ غاړه وځه

❀ ❀

دا دَ قيامت ورځه چي هم نهٔ ده نو
چا جوړې زمکې ته خبرې کړې دي
ګنې نو مياندئ خپل څې ولې خوري

❀ ❀

ستا دَ پېغلې سوٗ شرنګ چي واورمه نو
په نيمه شپه دَ کټ نه پاسمه زهٔ
او دَ چينې غاړې له ځان رسوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې کښې زهٔ يو منطق هم نه منمه
او منه دا به زما وهم وي خو
زهٔ هندواني سره شو ملې نهٔ خکمه

❁ ❁

دَ سامرۍ نسل او سېنې دلې
که يې په خپلو سترګو هم اووينې
دَ ښځې اواز پسې به غوږ نهٔ اوړې

❁ ❁

دنګې څوانۍ دې دَ اسمان څوکه کړم
چې ابوالهول ته مخامخ شومه زهٔ
نو ستا عظمت راته را وړاندې شولو

Scanned by CamScanner

حُسن په پاڼو کښې رانغاړمه نه
ستا تصوير ونه په ګلدان کښې بندومه
څه لېونی زهٔ په البم څخه کوم

❀ ❀

دا خوب به نهٔ وینې چې ښکېل به شمه
له څانګې چې مې الوځوې
یوه مرغۍ یم پوره سېل به شمه

❀ ❀

زنځير موږکې، موږکي زنځير اوخوړهٔ
تعبير مې خوب، خوب مې تعبير اوخوړهٔ
نن دې وېښو رانه تصوير اوخوړهٔ

راځه که څې ګنې په مخه دې بنه
دومره مې زور په زړه کښې پاتې نه دے
چې اوس به زهٔ تاته جولۍ نيسمه

❁ ❁

په خط کښې ليکې جوړې هره دې کړم
بلا زورے يم دَ مينې تبې
راشه زما دواړه وخکی اووتل

❁ ❁

ته په خوراک کښې ولې خيال نهٔ کوې
لاخو دِ شپې مياشتې هم نهٔ دې شوې
ستا دَ وادهٔ جوړه په تا تنګه شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په جولۍ کښې به خوارۀ دراولم
دا ستا ځوانۍ که د صحرا تنده شي
نو زۀ به اوښه د ګجورې شمه

❁ ❁

څۀ که یو ځلې کړو د ژوندون حادثو
زموږ ه زمکې، اسمانونه بیل دي
تا سو خېرات غواړې موږ مینې ویشو

❁ ❁

راسره دومره مینه هم مۀ کوه
څوک چې له کوره په سفر اوځي نو
بیا په مړه ګېډه خوراک نه کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيريني دې زر په واپس راشمه
داسې ښه کښې او ښکې مه څلوره
دَ اسمان ستورې درنه غلا اونکړې

❁ ❁

مينه ترمنځه فاصلې ورکوي
چې دَ پسرلو په څېر کښې ساه واخلمه
ستا دَ يدن ورځې مې ځان سره وړې

❁ ❁

ګټه په هر حال کښې هم ستا برخه ده
ټول عظمتونه دَ اسمان لاندې کړې
چې ستا رابرنډ بانډه وسله غورځوې

Scanned by CamScanner

مینه د ژوند هره تیاره تمبوي
ستا د نظر مسکې مسکې پلوشې
ما ته په لار کښې اورکي پرقوي

دلته د وینو سېلاب ولې راشي
د دې وطن وږمه وږمه خاوره خو
مدام ګلونه د چامبېل ښوکوي

ته د ګلاب د ګل ښائست ستایه خو
ستا اننګي چې پرخه پرخه شي نو
داړه سپېرلې درته په خپو پرېوځي

ستا اواره زلفې چې تک ورکړي نو
ډک شي له زهرو نه وجود د هوا
بيا چې څوک ساه اخلي نو سا ترې اوځي

❁ ❁

ډېر شر پسنده چنګيالي خلق دي
اوس که له تندې مړه مړ دې شمه
خو زهٔ ددې کلي اوبهٔ نهٔ څکمه

❁ ❁

زهٔ بې ګناه چا سره جګړه نهٔ کوم
تا که لګه ببره کړې نهٔ وه
نو داګرېوان به دې شلېدلے نهٔ وے

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ بدن خوَله دې اوبهيږي

څه که اسمان درباندې اور وروي

خو ـ ځ پوهر به رانه پورې نکړې

❁ ❁

راپورته کيږه چې انګڼ ته اوځو

راځه باران دَ پشکال وريږي

که مو ګرمکي دَ بدن ماتې شي

❁ ❁

ته خفه کيږه مه شيريني زما

که دا ژورې په ما خولې ګکوي

دَ بدن وينه به صفا شي زما

Scanned by CamScanner

دَ دومره پېغلو دَ زړهٔ سر يمه زهٔ
که دَ يوې نامه مې هم واخسته
ستا دَ تصوير نه به لمبې پورته شي

❀ ❀

چا سره وخت کوم دے چې مونږ اووينې
ټوله دنيا دَ ځان په غم اخته ده
راځه بلبلې راتر غاړه ووځه

❀ ❀

دَ اسمان ستوري راته غوږ کښې وائي
په خپلو سترګو کښې ئې خال دے ځکه
زما په سينه لمن داغ لګوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دومره ښکلې جینۍ نهٔ وه لیدې
زهٔ هم انسان یم اخر زړهٔ لرمه
خطا مې نهٔ وه که خطا شومه زهٔ

۞ ۞

دَ محبت بلا چلونه راځي
خو دَ ښیښتون کور کښې پیدا یمه زهٔ
دَ ښځلو ژوند برباد ولے نهٔ شم

۞ ۞

مینه مو نهٔ پرېږدې دَ شپې تیاره کښې
که دَ او بو په لاښ کښې م ناست یؤ خو
راپسې ستورې او سپوږمۍ راځغلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا که ستنې کړې پېلوشې د نظر
زړه به زرغون نه کړې د ژوند فصلو
بیا به په دې لمه باران اونه شي

❁ ❁

ارمان په غېږ کښې د ارمان ورک شولو
مانه د لاس کړ بشو کښې ځان ورک شولو
د زړه درزا ، پسې مې لاړه چرته شم

❁ ❁

زما لباس په ما کښې تنګ خو نه دے
ژوند د نولي او د مارجنګ خو نه دے
کېږ به تر څو په دې فریب کښې یمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کيتهس سندرې اورېدلي دي ما
ما دَغالب شاعرۍ هم لوستې ده
ستا دَ يوې خندا جواب نهٔ لري

❁ ❁

دَ ژوند صحرا کښې دَ ښائست ميرمنې
تا چې په کومه لار دمه کړې ده
تر ېنه رواني دي چينې دَ مينې

❁ ❁

دَ ايښې په مخ سرخي چې رته وي
چې دا شفق شفق کلونه سپرې
دا پرې هم ستا دَ انګو سپورې دي

Scanned by CamScanner

ساده جينۍ ده وانۍ مه ويرېږه
ستا نه خو زړه زياته زړه وره يمه
په هسې نه چې دا مې خوله اووېښل

❀ ❀

د پېغلتوب مستۍ دې ډوبه نه کړي
دا خو بېړۍ چا سره کړې نه اولي
د سمندر اوبو ته ټوپ مه وهه

❀ ❀

ماتې پېسې چې جېب کښې نه لرې نو
ځان داسې مخکښې مخکښې هم مه کوه
ګڼې نو لوټې به درله مات کړمه زه

- -

ما پکښې عکس د لیونتوب اولیده
سوچ کښې مې ورکه شوه د ژوند اینه
زه چې بیدار شمه، ما خوب اولیده

❁ ❁

حُسن په هر ماحول کښې خیال ساتي خپل
چې فرښتو ترې لاس نیوے کړے دے
اکمل ماله د هسپتال نرسه ده

❁ ❁

سپوږمۍ که تا خپله هاله ماته کړه
اسمان ته وایه لاړې ډوب ئې کړي
ستورې د سیند تل کښې هم سترګې وهي

ښه ازمېښتونه دې د ژوند دانيسي
ګڼې نو زړه نه دې لمبې پورته شي
مور چې د تې نه خپل ماشوم پرېکوي

❀ ❀

ستا د نظر مستۍ لا هو نه کړي، ما
زړه کښې مې مينه غورځنګونه کوي
او سمندر سره روان يمه زه

❀ ❀

غاوره پېغله خپل غرور ډوبه کړه
چې لېوني سپي خوله درواچوله
اوس دې په ګېډه کښې کوترې شوې دي

سرۀ لوپټه دې په ما مۀ غوړوه
ویښ یږم مانه چرته هېره نۀ شي
زما نظر څه سېلانے غونډې دے

❁ ❁

کۀ اختر ونه شي چاپېره له ما
دَ صائمې دَسترکو پېرق چې وائي
روژه کښې سیّد الابرار شوے دے

❁ ❁

تۀ په ماهِی کښې دَ جنت مېشته يې
دَ ناعمې خندا ته پام اوکړه لږ
خپل ځان ته زړۀ کښې فرښتې ښخوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرته دَ کور دروازه مهٔ ساته اوس
نوې فتنې ترې رابرخېږه نهٔ شي
بیا چا په زمکه کښې غنم اوکرل

❁ ❁

راگوره مهٔ دا به احسان وي په ما
ادا کوي به څوک ددې کفاره
ستا په کتو زما روژه ماته شوه

❁ ❁

بیا به زهٔ تا سره په سېل نهٔ اوځم
تا دَ ورېځ کمبل کښې اونغښته ځان
واوره په ما تمامه شپه ورېده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نه چې زهٔ ورته کښې نشم، خو
میاندې که خیال دَ خپل ناموس ساتې نو
بیا دې زامنو له واده نهٔ کوي

❀ ❀

زهٔ دَ رومان یوه سندره یمه
زما دَ ژوند په هره لار الوځي
څرخکې، زانې، لوګی، بلبلې

❀ ❀

ستا دَ انصاف شمله راټیټه مهٔ شه
خو اوس په دې کښې به خوک څهٔ اووائي
لیوانو مات کړل دَ هوسو بچوړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ ې حقونه په سر ستړګو منو

خو شې نهٔ سپارو طوفان ته د ژوند

څوک د هوسې په اوږو بار نهٔ اوړي

ماڅې پرې ټول عمرخېل ځان خوړلو

لکه ببره کړې چې ما اوویـنې

کوسې کښې تاؤ شي رانه څه وا اوړوي

هڅه به دې لاس کښې برکت راشي

د پلار په څې چې لګېدلې ې تـهٔ

یاد ې ساته څوک به دې څه نهٔ کوي

Scanned by CamScanner

سر مې قلم نهٔ کړې منصف د وطن
د ګلو لختـه چې راغاړه وته
اوس مې په ساه ساه کښې وریږي دې د ګل

❁ ❁

تهٔ د هاتهي غوږ کښې اودهٔ ولې ئې
چې په لستوڼي کښې ماران ساتې نو
ځان به ستا په خود کښې اوبنګېږي

❁ ❁

چا ئې د زړهٔ درزا لیدلې نهٔ ده
ا شـازادګی قرانګو ما یادوي
بندې چې په تاج کښې د طاوس وزرې

اومنه دا ډېره سپېره لوبه ده
بیا به هم تاته د ژوند لارې نیسي
خپلو بچو سره شطرنج مه کوه

❀ ❀

دومره په مینه مینه مه راګوره
هسې نه ورانه ترېنه سازه نه شي
بېخي زما توره کښې زنګ نښته دے

❀ ❀

د بدمعاشانو ښار دے غبن مه کوه
که کمزوري ښایم نو مړ به مې کړي
توپېره مې ځکه په چمبا اېښې ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شاعر چاپ کتابونه

۱) د رنا سپوږمۍ ، پښتو شاعري ، ۱۹۹۱ء
۲) ہم آئینوں کے قیدی ، اردو شاعری ، ۱۹۹۳ء
۳) ستر گو کښې خوب د کو دریاب ته شو ، پښتو شاعري ، ۱۹۹۶ء
روميے ايوارډ يافته چاچا کريم بخش ايوارډ ۱۹۹۶ء
۴) راته غوږ ونو کښې بنګړي شرنګوي ، د پښتو هايکو مجموعه ، ۱۹۹۸ء
۵) گرفت ، اردو شاعری ، ۱۹۹۹ء
۶) کاڼي د ګل په لاس کښې خوندنه کوي ، د پښتو هايکو مجموعه ، ۲۰۰۰ء
۷) اوازونه او داېرې ، پښتو تنقيد ، ۲۰۰۱ء
۸) په ساحل د نظر ، پښتو شاعري ، ۲۰۰۲ء
۹) ستا د خوانۍ تصوير په خوب اودۀ دے ، د پښتو هايکو مجموعه ، ۲۰۰۳ء

چاپ ته تيار

۱) رضا ہمدانی احوال و آثار ، اردو تحقیق (پی۔ ایچ۔ ڈی مقالہ)
۲) نیا اور پرانا غالب ، اردو تنقید
۳) هايکو او پښتنه هايکو ، تنقيد و تحقيق .

Scanned by CamScanner

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library